

Euroopa Liidu Teataja

L 189

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

50. aastakäik

20. juuli 2007

Sisukord

I EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik
MÄÄRUSED

- ★ Nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007, 28. juuni 2007, mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta 1

II EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik
OTSUSED

Nõukogu ja Komisjon

2007/502/EÜ, Euratom:

- ★ Nõukogu ja komisjoni otsus, 25. juuni 2007, ühelt poolt Euroopa Ühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta 24
- Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline teadus- ja tehnikakoostöö leping 26
- Lõppakt 38

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 834/2007,

28. juuni 2007,

**mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määrase
(EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut ning eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Mahepõllumajanduslik tootmine on üldine põllumajandusettevõtete juhtimise ja toiduainete tootmise süsteem, mis ühendab omavahel parimad keskkonnasõbralikud tavad, kõrgetasemelise bioloogilise mitmekesisuse, loodusvarade säilitamise, kõrgete loomatervishoiustandardite kohaldamise ning tootmismeetodid, mis on kooskõlas teatavate tarbijate eelistustega, kes eelistavad tooteid, mille valmistamisel on kasutatud looduslikke aineid ja meetodeid. Seega on mahepõllumajanduslikul tootmisel kahekordne ühiskondlik roll – ühelt poolt pakub see eriomast turgu, mis vastab tarbijate vajadusele mahepõllumajanduslike toodete järele, ja teiselt poolt pakub see üldisi hüvesid, toetades keskkonnakaitset, loomade heaolu ning maaelu arendamist.
- (2) Enamikus liikmesriikidest on mahepõllumajandussektori osatähtsus tõusuteel. Tarbijate nõudluse kasv on eriti tähelepanuväärne viimaste aastate jooksul. Hiljutised reformid ühises põllumajanduspoliitikas, rõhuga turule suunatusel ja tarbijate nõudlusele vastaval kvaliteettoodete tarnimisel, stimuleerivad tõenäoliselt mahepõllumajandusliku toodangu turgu veelgi. Seda arvestades on mahepõllumajandusliku tootmisega seotud õigusaktidel üha kasvava tähtsusega roll põllumajanduse raampoliitikas ning see on tihedalt seotud põllumajandusturgude arenguga.
- (3) Ühenduse mahepõllumajanduslikku tootmist reguleeriva õigusliku raamistiku eesmärk peaks olema tagada aus

konkurents ja mahepõllumajanduslike toodete siseturu nõuetekohane toimimine ning säilitada ja õigustada tarbijausaldust mahepõllumajanduslike märgistatud toodete suhtes. Edaspidi peaks raamistiku siht olema luua tingimused, millele toetudes saaks kõnealune sektor edeneda kooskõlas tootmise ja turu arenguga.

- (4) Mahepõllumajandusliku toidu ja mahepõllumajanduse Euroopa tegevuskava käsitlevas komisjoni teatises nõukogule ja Euroopa Parlamendile tehakse ettepanek täiustada ning tugevdada ühenduse mahepõllumajandusstandardeid ning impordi- ja kontrollinõudeid. Oma 18. oktoobri 2004. aasta järeldustes kutsus nõukogu komisjoni uuesti läbi vaatama kõnealust valdkonda reguleerivat õigusraamistikku, et tagada lihtsustamine ja üldine sidusus ning eelkõige kehtestada põhimõtted, mis tooksid kaasa standardite ühtlustumise ning võimaluse korral üksikasjalikkuse taseme vähendamise.
- (5) Seega on asjakohane veelgi selgesõnalisemalt määratleda mahepõllumajandusliku tootmise eesmärgid, põhimõtted ja eeskirjad, et suureneks nii läbipaistvus, tarbijausaldus kui ka ühtlustatud arusaam mahepõllumajandusliku tootmise kontseptsioonist.
- (6) Seepärast tuleks nõukogu 24. juuni 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 2092/91 (põllumajandustoodete mahepõllundus- tootmise ning põllumajandustoodete ja toiduainete puhul sellele viitavate märgiste kohta) ⁽²⁾ tunnistada kehtetuks ja asendada uue määrusega.
- (7) Tuleks kehtestada ühenduse üldine mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjade raamistik, pidades silmas taime- ja loomakasvatuse ning vesiviljelustoodangut, sealhulgas eeskirju looduslike taimede ja merevetikate kogumise kohta, üleminekueeskirju ning töödeldud toidu (sealhulgas veini) ja

⁽¹⁾ 22. mai 2007. aasta aramus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ EÜT L 98, 22.7.1991, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 394/2007 (ELT L 98, 13.4.2007, lk 3).

- sööda ning mahepõllumajandusliku pärmii tootmise eeskirju. Komisjon peaks andma loa toodete ja ainete kasutamiseks ning otsustama mahepõllumajanduses ja mahepõllumajandusliku toidu töötlemisel kasutatavate meetodite üle.
- (8) Mahepõllumajandusliku tootmise arengut tuleks veelgi soodustada, eelkõige toetades uute mahepõllumajanduslike tootmisele sobilikumate tehnoloogiate ja ainete kasutuselevõttu.
- (9) Geneetiliselt muundatud organismid (GMOd) ning GMOdest või GMOdega toodetud tooted ei ole kooskõlas mahepõllumajandusliku tootmise kontseptsiooni ega tarbija arusaamaga mahepõllumajanduslikest toodetest. Seega ei tohiks GMOsid mahepõllumajanduses ega mahepõllumajanduslike toodete töötlemisel kasutada.
- (10) Eesmärgiks on GMOde võimalikult vähene esinemine mahepõllumajanduslikes toodetes. Kehtivad märgistuskünnised tähistavad piirmäärasid, mis on eranditult seotud GMOde juhusliku ja tehniliselt vältimatu esinemisega.
- (11) Mahepõllumajandus peaks esmajärjekorras toetuma kohalike põllumajandussüsteemide piires leiduvatele taastuvatele varadele. Et vähendada taastumatute varade kasutamist miinimumini, tuleks taimset ja loomset päritolu jäätmed ja kõrvalsaadused võtta ringlusse, et suunata toitained tagasi maapinda.
- (12) Mahepõllumajanduslik taimekasvatustoodang peaks aitama kaasa nii mullaviljakuse säilitamisele ja parandamisele kui ka mullaerosiooni tõkestamisele. Seega tuleks eelistada taimede toitmist mulla ökosüsteemi kaudu, mitte mullale lisatavate lahustuvate väetiste abil.
- (13) Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse olulisemad osad on mullaviljakuse säilitamine, liikide ja sortide valimine, mitmeaastane külvikord, orgaaniliste materjalide ringlussevõtt ja viljelustehnikad. Täiendavaid väetisi, mullaomaduste parandajaid ja taimekaitsevahendeid tuleks kasutada vaid juhul, kui need on kooskõlas mahepõllumajandusliku tootmise eesmärkide ja põhimõtetega.
- (14) Loomakasvatusel on põhiline tähtsus põllumajandusliku tootmise korraldamisel mahepõllumajandusettevõttes, sest see varustab viljeldavat maad vajalike orgaaniliste ainete ja toitainetega ning aitab seega kaasa mullaomaduste parandamisele ning säästva põllumajanduse arengule.
- (15) Keskkonnasaaste vältimiseks, eriti selliste loodusvarade puhul nagu muld ja vesi, peaks mahepõllumajanduslik loomakasvatus põhimõtteliselt võimaldama tihedat seost kõnealuse tootmise ja maa vahel, asjakohaseid mitmeaastasi külvikordi ning eluskarja toitmist mahepõllukultuuridega, mis on kasvatatud kas samas põllumajandusettevõttes või naabruses asuvates mahepõllumajandusettevõtetes.
- (16) Kuna mahepõllumajanduslik loomakasvatus on maaga seotud tegevus, peaks loomadel võimaluse korral olema juurdepääs vabaõhualadele või karjamaale.
- (17) Mahepõllumajanduslik loomakasvatus peaks vastama kõrgetele loomade heaolustandarditele ja loomade liigispetsiifilistele käitumuslikele vajadustele ning loomatervishoid peaks põhinema haiguste ennetamisel. Selles osas peaks erilist tähelepanu pöörama pidamistingimustele, kasvatavatele ja loomkoormusele. Lisaks tuleks tõugude valikul arvestada nende võimet kohaneda kohalike tingimustega. Loomakasvatuse ja vesiviljeluse rakenduseeskirjadega tuleks tagada vähemalt põllumajandusloomade kaitse Euroopa konventsiooni sätete ja selle alalise komitee (T-AP) hilisemate soovitude järgimine.
- (18) Mahepõllumajandusliku loomakasvatussüsteemi eesmärk peaks olema täita tootmistsüklid mahepõllumajanduslikul viisil kasvatatud eri liiki loomadega. See peaks toetama mahepõllumajandusloomade genofondi suurenemist, parandama sõltumatust ning tagama seega sektori arengu.
- (19) Mahepõllumajanduslikult töödeldud toodete tootmisel peaks kasutama töötlemismeetodeid, mille puhul on tagatud, et toote mahepõllumajanduslik terviklikkus ning olulised omadused säilitatakse tootmisahela kõigis etappides.
- (20) Töödeldud toit tuleks märgistada mahepõllumajanduslikuna vaid juhul, kui kõik või peaaegu kõik selle põllumajanduslikku päritolu koostisosad on mahepõllumajanduslikud. Tuleks siiski kehtestada märgistamise erinõuded töödeldud toidu suhtes, mis sisaldab põllumajanduslikke koostisosi, mis ei ole mahepõllumajanduslikul kujul kättesaadavad, näiteks jahi- ja kalastussaadused. Tarbija teavitamiseks, turu läbipaistvuse tagamiseks ja mahepõllumajanduslike koostisosade kasutamise stimuleerimiseks tuleks teataval tingimustel samuti võimaldada viidata mahepõllumajanduslikule tootmisele koostisosade loetelus.
- (21) Tootmiseeskirjade kohaldamisel on asjakohane võimaldada paindlikkust, et kohandada mahepõllumajanduslikke standardeid ja nõuded kohalike ilmastiku- või geograafiliste tingimuste, konkreetsete loomakasvatustavade ja arengutasemetega. Nii peaks olema võimalik kohaldada erandlikke eeskirju, kuid ainult ühenduse õigusaktides sätestatud eritingimuste raames.
- (22) On oluline säilitada tarbija usaldus mahepõllumajanduslike toodete vastu. Seepärast peaksid erandid mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavatest nõuetest rangelt piirduma vaid juhtudega, mil erandlike eeskirjade kohaldamist peetakse õigustatuks.

- (23) Tarbijakaitse ning ausa konkurentsi eesmärgil tuleks takistada mahepõllumajanduslikke tooteid tähistavate terminite kasutamist muudel kui mahepõllumajanduslikel toodetel kogu ühenduses ning sõltumata kasutatavast keelest. Samamoodi tuleks takistada kõnealuste terminite levinud tuletiste ja deminutiivide kasutamist eraldi või kombineerituna.
- (24) Tarbijatele selguse loomiseks ühenduse turul tuleks ELi logo kasutamine muuta kohustuslikuks kõigi ühenduses toodetud mahepõllumajanduslike kinnispakis toodete puhul. Ühtlasi peaks olema võimalik ELi logo vabatahtlik kasutamine ühenduses toodetud pakendamata mahepõllumajanduslike toodete puhul või igasuguste kolmandatest riikidest imporditud mahepõllumajanduslike toodete puhul.
- (25) Peetakse siiski kohaseks piirata ELi logo kasutamist toodetega, mis sisaldavad ainult või peaaegu ainult mahepõllumajanduslikke koostisosi, et mitte eksitada tarbijaid kogu toote mahepõllumajandusliku laadi suhtes. Seetõttu ei tohiks lubada logo kasutamist üleminekujärgus toodete märgistuses või selliste töödeldud toiduainete puhul, mille põllumajanduslikku päritolu koostisosades jääb mahepõllumajanduslike koostisosade osakaal alla 95 %.
- (26) ELi logo ei tohiks mingil tingimusel takistada riigi või erasektori logode samaaegset kasutamist.
- (27) Ebaausate võtete ja tarbijates igasuguse võimaliku segaduse vältimiseks toote ühendusesisese või -välise päritolu suhtes tuleks ELi logo kasutamise korral tarbijaid alati teavitada kohast, kus on kasvatatud toote koostisse kuuluvad põllumajanduslikud toorained.
- (28) Ühenduse eeskirjadega tuleks toetada mahepõllumajandusliku tootmise ühtlustatud kontseptsiooni. Pädevad asutused, kontrolliasutused ja kontrollorganid peaksid hoiduma käitumisest, mis võiks luua takistusi selliste nõuetele vastavate toodete vabale liikumisele, mille kohta on väljastanud sertifikaadi teises liikmesriigis paiknev asutus või organ. Eelkõige tuleks hoiduda täiendava kontrolli või rahaliste koormiste kehtestamisest.
- (29) Vastavuse tagamiseks ühenduse õigusaktidega muudes valdkondades tuleks liikmesriikidel lubada taime- ja loomakasvatuse puhul kohaldada oma territooriumil ühenduse mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjadest rangemaid riiklikke tootmiseeskirju, tingimusel et nimetatud riiklikke eeskirju kohaldatakse ka muule kui mahepõllumajanduslikule tootmisele ning need on kooskõlas ühenduse õigusega.
- (30) GMOde kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises on keelatud. Selguse ja sidususe huvides ei tohiks olla võimalik märgistada toodet mahepõllumajanduslikuna, kui see tuleb märgistada GMOsid sisaldavana või GMOdest koosnevana või nendest toodetuna.
- (31) Selle tagamiseks, et mahepõllumajanduslikud tooted oleksid toodetud vastavalt mahepõllumajanduslikku tootmist käsitleva ühenduse õigusliku raamistiku nõuetele, tuleks ettevõtjate tegevus mahepõllumajanduslike toodete tootmise, ettevalmistamise ja turustamise kõigis etappides hõlmata kontrollsüsteemiga, mis on loodud ja mida hallatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruses (EÜ) nr 882/2004 sätestatud eeskirjadele ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomateravishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (¹).
- (32) Mõnikord võib teavitamis- ja kontrollinõuete kohaldamine näida ebaproportsionaalsena teatavat tüüpi jaemüüjate suhtes, näiteks nende suhtes, kes müüvad tooteid otse lõpptarbijale või -kasutajale. Seetõttu on asjakohane lubada liikmesriikidel sellised ettevõtjad kõnealustest nõuetest vabastada. Pettuse vältimiseks on siiski vajalik välistada erandite tegemine selliste jaemüüjate suhtes, kes toodavad, valmistavad ette või ladustavad tooteid mujal kui müügi-kohtas, kes impordivad mahepõllumajanduslikke tooteid või kes on eespool nimetatud tegevusteks sõlminud lepingu kolmanda isikuga.
- (33) Euroopa Ühendusse imporditud mahepõllumajanduslikke tooteid tuleks lubada viia ühenduse turule mahepõllumajanduslikena, kui need on toodetud vastavalt ühenduse õigusaktides ettenähtud tootmiseeskirjadega samaväärsetele või ühilduvatele eeskirjadele ning kui nende kontrollimise kord on samuti samaväärne. Lisaks peaksid samaväärse süsteemi kohaselt imporditud tooted olema hõlmatud asjaomase kolmanda riigi pädeva asutuse või tunnustatud kontrolliasutuse või kontrollorgani väljastatud sertifikaadiga.
- (34) Imporditud kaupade samaväärsuse hindamisel peaks võtma arvesse *Codex Alimentarius*'es sätestatud rahvusvahelisi standardeid.
- (35) Peetakse asjakohaseks pidada nimekirja kolmandatest riikidest, keda komisjon on tunnustanud, sest nende tootmisstandardid ja kontrollikord on samaväärsed ühenduse õigusaktides ettenähtutega. Sellesse nimekirja mittekuuluvate kolmandate riikide puhul peaks komisjon koostama nimekirja kontrolliasutustest ja kontrollorganitest, kes on tunnustatud pädevaks tagama kontrollimist ja sertifitseerimist asjaomastes kolmandates riikides.
- (36) Usaldusväärsete andmete saamiseks tuleks koguda asjakohast statistilist teavet käesoleva määruse ja selle järelemeetmete rakendamiseks ning vahendina tootjate, turul osalevate ettevõtjate ja poliitiliste otsuste tegijate jaoks. Vajalik statistiline teave tuleks määratleda ühenduse statistikaprogrammist lähtuvalt.

(¹) ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

- (37) Käesolevat määrust tuleks kohaldada alates sellisest kuupäevast, mis annaks komisjonile piisava ajavaru määruse rakendamiseks.
- (38) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastu kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega nr 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽¹⁾.
- (39) Mahepõllumajandussektori dünaamilise arengu, mahepõllumajandusliku tootmismeetodiga seotud teatavate äärmiselt tundlike küsimuste tõttu ja seoses vajadusega tagada siseturu ja kontrollsüsteemi tõrgeteta toimimine on asjakohane näha ette mahepõllumajandust käsitlevate ühenduse eeskirjade läbivaatamine tulevikus, võttes arvesse nimetatud eeskirjade kohaldamisest saadud kogemusi.
- (40) Kuni ühenduse üksikasjalike tootmiseeskirjade kehtestamiseni teatavate loomaliikide ning veetaimede ja mikrovetikate suhtes peaks liikmesriikidel olema võimalik ette näha siseriiklike standardite või nende puudumisel liikmesriikides lubatud või heakskiidetud erasektori standardite kohaldamine,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I JAOTIS

EESMÄRK, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesolev määrus on aluseks mahepõllumajandusliku tootmise säästvale arengule, tagades samal ajal siseturu tõhusa toimimise, ausa konkurentsi ja tarbijate usalduse ning kaitstes tarbijate huve.

Määrusega kehtestatakse ühised eesmärgid ja põhimõtted, mis on aluseks selles sätestatud eeskirjadele järgmistes valdkondades:

- a) kõik mahepõllumajanduslike toodete tootmis-, ettevalmistus- ja turustusetapid ning nende kontroll;
- b) mahepõllumajanduslikele toodetele viitavate märgiste kasutamine märgistamisel ja reklaamimisel.

2. Määrust kohaldatakse järgmiste põllumajandustoodete, sh vesiviljelustoodete suhtes, kui neid tooteid viiakse turule või kavatakse turule viia:

- a) elusloomad või töötlemata põllumajandustooted;
- b) töödeldud põllumajandustooted, mis on ette nähtud toiduna kasutamiseks;

- c) sööt;
- d) vegetatiivne paljundusmaterjal ja külviseeme.

Metsloomade küttimisel saadud tooteid ning kalapüügitooteid ei loeta mahepõllumajanduslikuks toodanguks.

Käesolevat määrust kohaldatakse ka toiduks või söödaks kasutatavate pärmi suhtes.

3. Määrust kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes, kes on seotud lõikes 2 esitatud toodete mis tahes tootmis-, ettevalmistus- või turustusetapiga.

Käesolevat määrust ei kohaldata siiski toitlustusettevõtetele. Toitlustusettevõtetest pärit toodete märgistamise ja kontrolli suhtes võivad liikmesriigid kohaldada riiklikke või nende puudumisel erasektori eeskirju, niivõrd kui nimetatud eeskirjad on kooskõlas ühenduse õigusega.

4. Määrust kohaldatakse ilma et see piiraks käesolevas artiklis kindlaksmääratud tooteid reguleerivate ühenduse muude sätete või ühenduse õigusele vastavate tootmist, ettevalmistamist, turustamist, märgistamist ja kontrollimist reguleerivate siseriiklike sätete, sealhulgas toiduaineid ja loomasööta käsitlevate õigusaktide kohaldamist.

Artikkel 2

Mõisted

Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „mahepõllumajanduslik tootmine” – sellise tootmismeetodi kasutamine, mis on kõigis tootmis-, ettevalmistus- ja turustusetappides kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega;
- b) „tootmis-, ettevalmistus- ja turustusetapid” – mis tahes etapp alates mahepõllumajandusliku toote esmasest tootmisest kuni selle ladustamise, töötlemise, transpordi, müügi või lõpptarbijale tarnimiseni ning vajadusel märgistamine, reklaam, import, eksport ja alltöövõtt;
- c) „mahepõllumajanduslik” – mahepõllumajanduslikust tootmisest pärinev või sellega seotud;
- d) „ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab käesoleva määruse nõuete täitmise eest tema kontrollitavas mahepõllumajanduslikus ettevõttes;
- e) „taimekasvatuse” – põllumajanduslike taimekasvatussaaduste tootmine, sealhulgas vabas looduses kasvavate taimede saaduste kogumine kaubanduslikel eesmärkidel;

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

- f) „loomakasvatuse” – maismaal elavate koduloomade ja kodustatud loomade (sh putukate) kasvatamine ja nendest toodete valmistamine;
- g) mõistet „vesiviljelus” käsitatakse nii nagu see on määratletud nõukogu 27. juuli 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1198/2006 Euroopa Kalandusfondi kohta ⁽¹⁾;
- h) „üleminek” – üleminek muult põllumajandustootmiselt mahepõllumajanduslikule tootmisele kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, mille kestel kohaldatakse mahepõllumajanduslikku tootmist käsitlevaid sätteid;
- i) „ettevalmistamine” – mahepõllumajanduslike toodete säilitamise ja/või töötlemisega (sh kasvatatud loomade tapmise ja tükeldamisega) ning pakendamise, märgistamise ja/või mahepõllumajanduslike tootmismeetodeid käsitleval märgitusel muudatuste tegemisega seotud toimingud;
- j) mõisteid „toit”, „sööt” ja „turuleviimine” käsitatakse nii nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruses (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused ⁽²⁾;
- k) „märgistus” – kõik toodetega seotud ja neile viitavad mõisted, sõnad, andmed, kaubamärgid, margitoodete nimed, kujunduselemendid või sümbolid mis tahes pakenditel, dokumentidel, sedelitel, etikettidel, siltidel või kaelaetikettidel;
- l) mõistet „kinnispakis toiduaine” käsitatakse nii nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi nr 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ artikli 1 lõike 3 punktis b;
- m) „reklaam” – igasugune avalik esitlemine muul viisil kui märgistuse abil, mille eesmärgiks või tõenäoliseks tulemuseks on hoiakute, veendumuste ja käitumise mõjutamine ja kujundamine, et otseselt või kaudselt edendada mahepõllumajanduslike toodete müüki;
- n) „pädev asutus” – liikmesriigi keskasutus, kelle pädevuses on mahepõllumajandusliku tootmise valdkonnas ametlike kontrollimiste korraldamine vastavalt käesoleva määruse sätetele, või mis tahes muu asutus, kellele see pädevus on delegeeritud; vajaduse korral ka kolmanda riigi vastav asutus;
- o) „kontrolliasutus” – liikmesriigi riiklik haldusorganisatsioon, millele pädev asutus on tervikuna või osaliselt delegeerinud oma pädevuse mahepõllumajandusliku tootmise valdkonnas vastavalt käesoleva määruse sätetele kontrollile teostada ja sertifikaate väljastada; vajaduse korral ka vastav kolmanda riigi asutus või kolmandas riigis tegutsev asutus;
- p) „kontrollorgan” – sõltumatu kolmas isik, kes teostab vastavalt käesoleva määruse sätetele mahepõllumajandusliku tootmise valdkonnas kontrollile ja väljastab sertifikaate; vajaduse korral ka vastav kolmanda riigi organ või vastav kolmandas riigis tegutsev organ;
- q) „vastavusmärk” – märgi kujul konkreetsele standardite kogumile või muudele normdokumentidele vastavuse kohta väljastatav tõend;
- r) mõistet „koostisosad” käsitatakse nii nagu see on määratletud direktiivi nr 2000/13/EÜ artikli 6 lõikes 4;
- s) mõistet „taimekaitsevahendid” käsitatakse nii nagu see on määratletud nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiivis nr 91/414/EMÜ taimekaitsevahendite turuleviimise kohta ⁽⁴⁾;
- t) mõistet „geneetiliselt muundatud organism (GMO)” käsitatakse nii nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiivis 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta ⁽⁵⁾ ning mis ei ole saadud selle direktiivi I lisa B osas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil;
- u) „toodetud GMOdest” – täielikult või osaliselt GMOdest saadud, kuid ei sisalda GMOsid või ei koosne GMOdest;
- v) „toodetud GMOde abil” – saadud GMO kui tootmisprotsessi viimase elusorganismi kasutamise abil, kuid ei sisalda GMOsid või ei koosne GMOdest ega ole GMOdest toodetud;
- w) mõistet „söödalisandid” käsitatakse nii nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruses (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötares kasutatavate söödalisandite kohta ⁽⁶⁾;

⁽¹⁾ ELT L 223, 15.8.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 575/2006 (ELT L 100, 8.4.2006, lk 3).

⁽³⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2006/142/EÜ (ELT L 368, 23.12.2006, lk 110).

⁽⁴⁾ EÜT L 230, 19.8.1991, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2007/31/EÜ (ELT L 140, 1.6.2007, lk 44).

⁽⁵⁾ EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1830/2003 (ELT L 268, 18.10.2003, lk 24).

⁽⁶⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 29. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 378/2005 (ELT L 59, 5.3.2005, lk 8).

- x) „samaväärne” – erinevate süsteemide või meetmete vastavus samadele eesmärkidele ja põhimõtetele, kohaldades eeskirju, mis tagavad samasuguse vastavuse taseme;
- y) „abiaine” – iseseisvalt toidu koostisosana mittetarbitav aine, mida kavatselt kasutatakse toorainete, toiduainete või nende koostisosade töötlemisel teatava tehnoloogilise eesmärgi saavutamiseks käitlemise või töötlemise ajal ja mis ise või mille derivaatide jäägid võivad tahtmatult, kuid tehniliselt vältimatult olla lõpptootes, tingimusel et need jäägid ei kujuta endast ohtu tervisele ja neil ei ole mingit tehnoloogilist mõju lõpptootetele;
- z) mõistet „ioniseeriv kiirgus” käsitatakse nii nagu see on määratletud nõukogu 13. mai 1996. aasta direktiivis 96/29/Euratom, millega sätestatakse põhilised ohutusnormid töötajate ja muu elanikkonna tervise kaitsmiseks ioniseerivast kiirgusest tulenevate ohtude eest, ⁽¹⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiivi 1999/2/EÜ (ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽²⁾ artikli 1 lõikes 2;
- aa) „toitlustusettevõtte” – restoran, haigla, söökla või muu samalaadne toidukäitleja, kes valmistab mahepõllumajanduslikke tooteid ette nende lõpptarbijale müümise või tarnimise kohas.

II JAOTIS

MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU TOOTMISE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Artikkel 3

Eesmärgid

Mahepõllumajandusliku tootmise üldised eesmärgid on järgmised:

- a) luua põllumajanduse vallas säästlik majandamissüsteem, mis:
- i) võtab arvesse looduse süsteeme ja tsükleid ning säilitab ja parandab pinnase ja vee seisundit ning taimede ja loomade tervist ning nendevahelist tasakaalu;
  - ii) aitab kaasa bioloogilise mitmekesisuse kõrge taseme saavutamisele;
  - iii) kasutab vastutustundlikult energiat ja looduslikke ressursse, näiteks vett, mulda, orgaanilisi aineid ja õhku;
  - iv) järgib rangeid loomade heaolu standardeid ning eelkõige vastab loomade liigiomastele käitumuslikele vajadustele;

- b) toota kõrge kvaliteediga tooteid;
- c) seada eesmärgiks laia valiku erinevate toiduainete ja muude põllumajandustoodete tootmine, mis vastab tarbija nõudlusele kaupade järele, mis on valmistatud selliseid protsesse kasutades, mis ei kahjusta keskkonda ega inimeste, taimede ning loomade tervist ja heaolu.

Artikkel 4

Üldpõhimõtted

Mahepõllumajanduslikul tootmisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- a) ökosüsteemidel põhinevate, süsteemiseseid loodusressursse kasutavate bioloogiliste protsesside kavandamine ja juhtimine meetoditega, mis:
- i) kasutavad elusorganisme ja mehaanilisi tootmismetodeid;
  - ii) tegelevad maaga seotud taime- ja loomakasvatusega või kalavarude säästva kasutamise põhimõtet järgiva vesiviljelusega;
  - iii) ei kasuta GMOsid ega GModest valmistatud tooteid, välja arvatud veterinaarravimid;
  - iv) põhinevad riskide hindamisel ning vajaduse korral ettevaatusabinõude ning ennetavate meetmete kasutamisel;
- b) väliste sisendite kasutamise piiramine. Kui väliste sisendite kasutamine on vajalik, või kui punktis a osutatud asjakohased majandamistavad ja meetodid puuduvad, kasutatakse ainult:
- i) mahepõllumajanduslikust tootmisest pärinevaid sisendeid;
  - ii) looduslikke või looduslikul teel saadud aineid;
  - iii) vähese lahustuvusega mineraalväetisi;
- c) keemiliselt sünteetiliselt sisendite kasutamise range piiramine; neid tohib kasutada ainult erandjuhtudel:
- i) kui asjakohane majandamistava puudub ning
  - ii) kui punktis b osutatud välistes sisendites ei ole turul saadaval või
  - iii) kui punktis b osutatud väliste sisendite kasutamine põhjustab lubamatut keskkonnamõju;

⁽¹⁾ EÜT L 159, 29.6.1996, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

d) vajadusel mahepõllumajandusliku tootmise eeskirjade kohandamine käesolevas määruses, et arvestada sanitaarseisundi ja erinevate piirkondlike kliimaatiliste tingimustega, ning nimetatud eeskirjade kohandamine kohalike tingimuste, arengutasemete ja eriomaste põllumajandustavadega.

Artikkel 5

Põllumajandustootmise suhtes kohaldatavad konkreetsed põhimõtted

Lisaks artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtetele lähtutakse mahepõllumajanduses järgmistest konkreetsetest põhimõtetest:

- a) mullaelustiku ja loodusliku mullaviljakuse, stabiilsuse ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamine ning parandamine, pinnase tihenemise ja mullaerosiooni vältimine ja selle vastu võitlemine, taimede toitmine peamiselt mulla ökosüsteemi kaudu;
- b) taastumatute loodusvarade ja mittepõllumajanduslike sisendite kasutamise minimeerimine;
- c) taimset ja loomset päritolu jäätmete ning kõrvalsaaduste ringlussevõtt taime- ja loomakasvatuse sisendina;
- d) kohalikku või piirkondliku ökoloogilise tasakaalu arvessevõtmine tootmisalaste otsuste langetamisel;
- e) loomade tervishoiu tagamine loomade loomuliku immuunsuse tugevdamise ning sobilike tõugude ja loomakasvatusemeetodite valimise abil;
- f) taimetervise tagamine preventiivsete meetmetega nagu sobilike liikide ning kahjuri- ja haiguskindlate sortide valimine, sobilike külvikordade kasutamine, mehhaanilised ja füüsilised meetodid ning kahjurite looduslike vaenlaste kaitse;
- g) kohapealsete oludega kohandatud ja maaga seotud loomakasvatuse viljelemine;
- h) loomade heaolu kõrge taseme tagamine, järgides nende liigiomaseid vajadusi;
- i) sellise mahepõllumajandusliku loomakasvatustoodangu valimistamine, mis pärineb loomadelt, keda on sünnist või koorumisest saadik ning kogu nende elu vältel kasvatatud mahepõllumajandusettevõtetes;
- j) tõugude valimine, võttes arvesse loomade võimet kohanduda kohalike tingimustega, nende elujõulisust ja nende vastupanuvõimet haigustele ja terviseprobleemidele;

k) loomade söötmine mahepõllumajandusliku loomasöödaga, mis koosneb põhiliselt mahepõllumajanduslikku päritolu koostisosadest ning looduslikest mittepõllumajanduslikest ainetest;

l) selliste loomakasvatusemeetodite kasutamine, mis tugevdavad immuunsüsteemi ja organismi loomulikke haigustele vastupanu võimet, eelkõige regulaarse liikumise ja vajadusel vabaõhualale ja karjamaale pääsu võimaldamine;

m) loomade puhul, kunstlikult saadud polüploidide kasvatamise välistamine;

n) looduslike veeökosüsteemide bioloogilise mitmekesisuse, veekeskkonna tervise ja ümbritsevate vee ja maismaaökosüsteemide omaduste jätkuv säilitamine vesiviljeluse puhul;

o) veeorganismide toitmine nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 2371/2002 (ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta) ⁽¹⁾ artiklis 3 määratletud säästvast kalandusest pärineva söödaga või mahesöödaga, mis koosneb mahepõllumajanduslikku päritolu koostisosadest ning looduslikest mittepõllumajanduslikest ainetest.

Artikkel 6

Mahepõllumajandusliku toidu töötlemise suhtes kohaldatavad konkreetsed põhimõtted

Lisaks artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtetele lähtutakse töödeldud mahepõllumajandusliku toidu tootmisel järgmistest konkreetsetest põhimõtetest:

- a) mahepõllumajandusliku toidu tootmine mahepõllumajanduslikest koostisosadest, välja arvatud juhul, kui koostisosad ei ole mahepõllumajanduslikul kujul turul saadaval;
- b) toidus kasutatavate lisaiinete ning peamiselt tehnoloogilisi ja aistingulisi ülesandeid täitvate mittemahepõllumajanduslike koostisosade, samuti mikroelementide ja abiainete kasutamise piiramine selliselt, et neid kasutataks minimaalsel määral ning ainult vältimatu ja tehnoloogiaga seotud vajaduse korral või teatavatel toitumisolukordadel eesmärkidel;
- c) selliste ainete ja töötlemismeetodite välistamine, mis võiksid olla eksitavad toote tegeliku laadi osas;
- d) toidu hoolikas töötlemine, kasutades selleks eelistatavalt bioloogilisi, mehhaanilisi ja füüsilisi meetodeid.

⁽¹⁾ EÜT L 358, 31.12.2002, lk 59.

Artikkel 7

Mahepõllumajandusliku sööda töötlemise suhtes kohaldatavad konkreetsed põhimõtted

Lisaks artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtetele lähtutakse töödeldud mahepõllumajandusliku sööda tootmisel järgmistest konkreetsetest põhimõtetest:

- a) mahepõllumajandusliku sööda tootmine mahepõllumajanduslikust söödatoorainest, välja arvatud juhul, kui söödatooraine ei ole mahepõllumajanduslikul kujul turul saadaval;
- b) söödalisandite ja abiainetate kasutamise minimeerimine ning nende kasutamine ainult vältimatu tehnoloogilise või zootehnilise vajaduse korral või teatavatel toitumisalastel eesmärkidel;
- c) selliste ainete ja töötlemismeetodite välistamine, mis võiksid olla eksitavad toote tegeliku laadi osas;
- d) sööda hoolikas töötlemine, kasutades selleks eelistatavalt bioloogilisi, mehaanilisi ja füüsilisi meetodeid.

III JAOTIS

TOOTMISEESKIRJAD

1. PEATÜKK

Üldised tootmiseeskirjad

Artikkel 8

Üldnõuded

Ettevõtjad järgivad käesolevas jaotises sätestatud tootmiseeskirju ning artikli 38 punktis a sätestatud rakenduseeskirju.

Artikkel 9

GMOde kasutamise keeld

1. GMOsid ja GMOdest või GMOde abil toodetud tooteid ei kasutata toiduna, söödana, abiainetena, taimekaitsevahendite, väetistena, mullaomaduste parandajatena, seemnetena, taimse paljundusmaterjalina, mikroorganismidena ega mahepõllumajanduslikult kasvatatavate loomadena.

2. Lõikes 1 viidatud keelu kohaldamisel GMOde suhtes või GMOdest toiduks ja söödaks toodetud toodete suhtes võivad ettevõtjad usaldada toote etiketti või muud sellega kaasas olevat dokumenti, mis on toote külge kinnitatud või sellega kaasa antud vastavalt direktiivile 2001/18/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta)⁽¹⁾ või määrusele (EÜ) nr 1830/2003, milles käsitletakse geneetiliselt

muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist, geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust.

Ettevõtjad võivad eeldada, et kui nende ostetud toit ja sööt ei ole vastavalt nimetatud määrustele märgistatud või sellega ei ole kaasas vastavaid dokumente, siis ei ole nende tootmisel GMOsid ega GMOdest toodetud tooteid kasutatud, kui nad ei ole saanud muud teavet selle kohta, et kõnealuste toodete märgistus ei ole nimetatud määrustega kooskõlas.

3. Lõikes 1 viidatud keelu kohaldamisel toodete suhtes, mis ei ole toit ega sööt, või GMOde abil toodetud toodete suhtes peavad selliseid kolmandatelt isikutelt ostetud mittemahepõllumajanduslikke tooteid kasutama ettevõtjad nõudma müüjalt kinnitust selle kohta, et tarnitud tooted ei ole toodetud GMOdest ega GMOde abil.

4. Komisjon teeb artikli 37 lõikes 2 nimetatud korras otsuse meetmete kohta, millega rakendatakse GMOde ja GMOdest või GMOde abil valmistatud toodete kasutamise keeldu.

Artikkel 10

Ioniseeriva kiirguse kasutamise keeld

Mahepõllumajandusliku toidu või sööda ning mahepõllumajanduslikus toidus või söödas kasutatud toormaterjalide töötlemisel on keelatud kasutada ioniseerivat kiirgust.

2. PEATÜKK

Põllumajanduslik tootmine

Artikkel 11

Põllumajandusliku tootmise üldeeskirjad

Kogu põllumajandusettevõtte majandamisel järgitakse mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavaid eeskirju.

Kooskõlas eritingimustega, mis tuleb sätestada artikli 37 lõikes 2 osutatud korras, võib ettevõtte siiski olla jagatud selgelt eraldiseisvateks üksusteks või vesiviljelustootmise aladeks, millest kõiki ei juhitata mahepõllumajandusliku tootmise põhimõtetest lähtuvalt. Loomade puhul kasvatatakse eri liiki loomi. Vesiviljeluse puhul võib kasutada samu liike, tingimusel et tootmisalad on piisavalt eraldatud. Taimede puhul kasutatakse erinevaid sorte, mida on võimalik kergesti eristada.

Kui vastavalt teisele lõigule ei kasutata kõiki põllumajandusettevõtte üksusi mahepõllumajanduslikuks tootmiseks, eraldab ettevõtja mahepõllumajanduslikuks tootmiseks kasutatava maa, loomad ning mahepõllumajandusliku tootmise üksuste toodangu ülejäänud maast, loomadest ja toodangust ning registreerib nõuetekohaselt kõik andmed, et tõendada eraldatust.

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1. Määrust on muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 368, 23.12.2006, lk 99).

Artikkel 12

Taimikasvatuse eeskirjad

1. Lisaks artiklis 11 sätestatud põllumajandusliku tootmise üldeeskirjadele kohaldatakse mahepõllumajandusliku taimikasvatuse suhtes järgmisi eeskirju:

- a) mahepõllumajanduslikus taimikasvatuses kasutatakse maa-harimis- ja maaviljelusviise, mis säilitavad või suurendavad orgaanilist ainet mullas, parandavad mulla stabiilsust ja mulla bioloogilist mitmekesisust ning tõkestavad pinnase tihenemist ja mullaerosiooni;
- b) mulla viljakust ja bioloogilist aktiivsust säilitatakse ja suurendatakse mitmeaastase külvikorra abil, sealhulgas kasutades liblikõielisi ja teisi haljasväetistaimi ning eelistatavalt komposteeritud sõnnikut või mahepõllumajanduslikust tootmisest pärit eelistatavalt komposteeritud orgaanilist materjali;
- c) lubatud on kasutada biodünaamilisi preparaate;
- d) lisaks võib kasutada ainult selliseid väetisi ja mullaomaduste parandajaid, mida on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada;
- e) mineraalseid lämmastikväetisi ei kasutata;
- f) kõikide kasutatavate taimikasvatusemeetoditega välditakse või minimeeritakse mis tahes täiendavat keskkonnasaastet;
- g) kahjurite, haiguste ja umbrohu põhjustatud kahjustuste vältimisel toetatakse peamiselt kahjurite tõrjumisele looduslike vaenlaste kaitsmise abil, liikide ja sortide valikule, külvikorrale, maaviljelusmeetoditele ning termilistele protsessidele;
- h) saaki ähvardava kindlaksmääratud ohu korral võib taimekaitsevahendeid kasutada ainult juhul, kui neid on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada;
- i) muude toodete kui seemnete ja vegetatiivse paljundusmaterjali tootmiseks kasutatakse ainult mahepõllumajanduslikku seemet ja paljundusmaterjali. Sellest tulenevalt kasvatatakse emataim, kui tegemist on seemnetega, ning ema- ja isataim (-taimed), kui tegemist on vegetatiivse paljundusmaterjaliga, vastavalt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele vähemalt ühe põlvkonna jooksul või mitmeaastaste taimede puhul kahe kasvuperioodi jooksul;
- j) puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid kasutatakse taimikasvatuses ainult juhul, kui neid on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada.

2. Looduslikel aladel, metsades ja põllumajanduspiirkondades kasvavate looduslike taimede ja taimeosade kogumist käsitletakse mahepõllumajandusliku tootmismeetodina tingimusel, et:

- a) kõnealuseid alasid ei ole töödeldud muude kui artikli 16 alusel mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada lubatud toodetega vähemalt kolme aasta jooksul enne kogumist;
  - b) kogumine ei mõjuta looduskeskkonna stabiilsust ega liikide säilimist kogumispiirkonnas.
3. Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korra kohaselt.

Artikkel 13

Merevetikate kasvatamise eeskirjad

1. Looduslikult meres kasvavate merevetikate ja nende osade kogumist käsitletakse mahepõllumajandusliku tootmismeetodina tingimusel, et:

- a) kasvukohad on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2000. aasta direktiivi 2000/60/EÜ (millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik) ⁽¹⁾ määratluse kohaselt ökoloogiliselt kvaliteetsed ja, olenevalt selle rakendamisest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/113/EÜ (karpide elukeskkonna vee nõutava kvaliteedi kohta) ⁽²⁾ kohaldamisalasse kuuluvate määratud veealadega võrdväärse kvaliteediga, ega ole tervise seisukohast ebasobivad. Rakendusaktide üksikasjalikumate õigusnormide vastuvõtmiseni ei koguta looduslikke söögikõlblikke merevetikaid aladelt, mis ei vasta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 854/2004 (millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks) ⁽³⁾ II lisas määratletud A- või B-klassi tootmisaladele kehtestatud nõuetele;
- b) kogumine ei mõjuta looduskeskkonna pikaajalist stabiilsust ega liikide säilimist kogumispiirkonnas.

2. Merevetikate kasvatamine loetakse mahepõllumajanduslikuks, kui see toimub rannikualadel, mille keskkonna- ja tervishoiualased näitajad on vähemalt võrdsed lõikes 1 nimetatutega. Lisaks sellele:

- a) kasutatakse säästlikke tavasid tootmise kõigil etappidel alates noorvetikate kogumisest kuni saagikoristuseni;
- b) tuleks ulatusliku genofondi säilitamise tagamiseks koguda korrapäraselt looduslikke noorvetikaid, et täiendada tehis-tingimustes kasvatatud kultuurmaterjali varusid;

⁽¹⁾ EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1. Direktiivi on muudetud otsusega nr 2455/2001/EÜ (EÜT L 331, 15.12.2001, lk 1).

⁽²⁾ ELT L 376, 27.12.2006, lk 14.

⁽³⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 206.

- c) võib väetisi kasutada üksnes tehistingimustes toimuva kasvatamise puhul ja ainult juhul, kui neid on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises selleks otstarbeks kasutada.

3. Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korra kohaselt.

Artikkel 14

Loomakasvatuse eeskirjad

1. Lisaks artiklis 11 sätestatud põllumajandusliku tootmise üldeeskirjadele kohaldatakse mahepõllumajandusliku loomakasvatuse suhtes järgmisi eeskirju:

- a) loomade päritoluga seotud põhimõtted:
- i) mahepõllumajanduslikud kariloomad sünnivad ja kasvavad mahepõllumajanduslikes ettevõtetes;
  - ii) tõuaretuse eesmärgil võib ettevõttesse eritingimustel tuua loomi, mida ei ole kasvatatud mahepõllumajanduslikult. Sellised loomad ja neist saadud tooted võib lugeda mahepõllumajanduslikeks pärast artikli 17 lõike 1 punktis c osutatud üleminekuperioodi järgimist;
  - iii) põllumajandusettevõttes enne mahepõllumajanduslikule tootmisele ülemineku perioodi algust olevad loomad ja neist saadud tooted võib lugeda mahepõllumajanduslikeks pärast artikli 17 lõike 1 punktis c osutatud üleminekuperioodi järgimist;
- b) kasvatamistavade ja pidamistingimustega seotud põhimõtted:
- i) loomapidamisega seotud töötajatel on vajalikud loomade tervise ja heaoluga seotud põhiteadmised ja oskused;
  - ii) kasvatustavade, sealhulgas loomkoormuse, ja pidamistingimuste puhul on tagatud, et loomade arengulised, füsioloogilised ja etoloogilised vajadused on täidetud;
  - iii) karjale on võimaldatud pidev juurdepääs vabaõhualale, eelistatult rohumaale, kui ilmastikutingimused ning maapinna seisukord seda lubavad ja kui ühenduse õigusaktide põhjal ei ole kehtestatud inimeste ja loomade tervise kaitsega seotud piiranguid ja kohustusi;
  - iv) karja suurust piiratakse eesmärgiga minimeerida karjamaade paljakssõõmist, mulla kinnitrampimist, erosiooni või loomade või nende sõnniku põhjustatud reostust;
  - v) mahepõllumajanduslikku karja hoitakse muust karjast eraldi. Mahepõllumajanduslike loomade karjatamine tavamaal ja muude loomade karjatamine mahepõllumajanduslikul maal on teatavatel piiratud tingimustel siiski lubatud;
- vi) kariloomade lõastamine või teistest eraldamine on keelatud, välja arvatud üksikute loomade puhul piiratud ajavahemikuks, niivõrd kuivõrd see on põhjendatud turva-, heaolu- või veterinaarloomatusega;
- vii) eluskarja transportimise kestust minimeeritakse;
- viii) mis tahes kannatuste tekitamine, sealhulgas vigastamine, viiakse miinimumini looma kogu eluea jooksul, sealhulgas tapmise ajal;
- ix) mesilad paigutatakse piirkondadesse, kus on tagatud, et nektari- ja õietolmuallikad koosnevad põhiliselt mahepõllumajanduslikest kultuuridest või, kui see on asjakohane, looduslikest taimedest või muudel kui mahemeetoditel majandatud metsadest või taimedest, mida on töödeldud ainult keskkonda vähemõjutavatel meetoditel. Mesilad paigutatakse piisavalt kaugele allikatest, mis võivad põhjustada mesindussaaduste saastumist või mõjuda halvasti mesilaste tervisele;
- x) mesinduses kasutatavad tarud ja inventar valmistatakse peamiselt looduslikest materjalidest;
- xi) mesindussaaduste kogumisel on keelatud mesilaste hävitamine kärgedes;
- c) tõuaretusega seotud põhimõtted:
- i) paljundamisel kasutatakse looduslikke meetodeid. Kunstlik seemendamine on siiski lubatud;
  - ii) paljunemist ei mõjutata hormoonide või sarnaste ainete abil, välja arvatud juhul, kui on tegemist üksiklooma veterinaarraviga;
  - iii) teisi kunstliku paljundamise viise, nagu kloonimine ja embrüo siirdamine, ei kasutata;
  - iv) valitakse sobivad tõud. Tõuvalik aitab ka vältida mis tahes kannatuste tekitamist ning vajadust loomi vigastada;
- d) söödaga seotud põhimõtted:
- i) peamiselt saadakse loomasööd põllumajandusettevõttest, kus loomi peetakse, või sama piirkonna muudest mahepõllumajandusettevõtetest;
  - ii) karja tuleb sööta mahepõllumajandusliku söödaga, mis vastab looma toitainevajadustele tema arengu eri etappidel. Osa söödanoormist võib sisaldada sööta, mis on pärit põllumajandusettevõtetest, mis on mahepõllumajanduslikule tootmisele üle minemas;

- iii) loomadel, välja arvatud mesilased, on pidev juurdepääs karjamaale või koresöödale;

Artikkel 15

Vesiviljelusloomade tootmiseeskirjad

- iv) taimset päritolu söödamaterjale, mis ei ole mahepõllumajanduslikud, loomset ja mineraalset päritolu söödamaterjale, söödalisandeid, teatavaid loomasöödana kasutatavaid tooteid ja abiaineid kasutatakse ainult juhul, kui neid on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada;

- v) kasvustimulaatoreid ja sünteetilisi aminohappeid ei kasutata;

- vi) imemiseas imetajaid toidetakse loodusliku, eelistatult emapiimaga;

- e) haiguste ennetamise ja veterinaarraviga seotud põhimõtted:

- i) haiguste ennetamine põhineb tõugude ja liinide valikul, karjakasvatustaval, kõrgekvaliteedilisel söödal ja liikumisel, asjakohasel loomkoormusel ning pidamisel asjakohastes hügieenitingimustes;

- ii) haigusi ravitakse kohe nende ilmnemisel, et vältida loomade piinlemist. Vajaduse korral ja rangeid nõudeid järgides võib kasutada keemiliselt sünteetsitud allopaatilisi veterinaarravimeid, sealhulgas antibiootikume, kui fütoterapeutilised, homöopaatilised ja muud tooted selleks ei sobi. Eelkõige sätestatakse piiranguid seoses ravikuuri kestuse ja keeluaegadega;

- iii) immunoloogiliste veterinaarravimite kasutamine on lubatud;

- iv) ühenduse õigusaktide alusel ette nähtud inimeste ja loomade tervise kaitsega seotud ravi on lubatud;

- f) loomapidamishoonete ja rajatiste puhastamiseks ja desinfitseerimiseks kasutatakse puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid ainult juhul, kui neid on artikli 16 alusel lubatud mahepõllumajanduslikus tootmises kasutada.

1. Lisaks artiklis 11 sätestatud põllumajandusliku tootmise üldeeskirjadele kohaldatakse vesiviljelusloomade tootmise suhtes järgmisi eeskirju:

- a) vesiviljelusloomade päritoluga seotud põhimõtted:

- i) mahepõllumajanduslik vesiviljelus põhineb mahepõllumajanduslikust sugukarjast ja mahepõllumajanduslikest ettevõtetest pärit noorloomade kasvatamisel;

- ii) kui mahepõllumajanduslikust sugukarjast või mahepõllumajanduslikest ettevõtetest pärit noorloomi pole saada, võib ettevõttesse eritingimustel tuua loomi, mida ei ole kasvatatud mahepõllumajanduslikult;

- b) kasvatamistavade seotud põhimõtted:

- i) loomapidamisega seotud töötajatel on vajalikud loomade tervise ja heaoluga seotud põhiteadmised ja oskused;

- ii) kasvatustavade, sealhulgas söötmise, rajatiste planeerimise, loomkoormuse ja vee kvaliteedi puhul on tagatud, et loomade arengulised, füsioloogilised ja käitumuslikud vajadused on rahuldatud;

- iii) kasvatustavade viiakse miinimumini ettevõtte keskkonda kahjustav mõju, sealhulgas kasvatatavate loomade pääs keskkonda;

- iv) mahepõllumajanduslikke loomi hoitakse muudest vesiviljelusloomadest eraldi;

- v) transpordi ajal tagatakse loomade heaolu;

- vi) mis tahes kannatuste tekitamine loomadele, sealhulgas tapmise ajal, viiakse miinimumini;

- c) tõuaretusega seotud põhimõtted:

- i) polüploidisuse indutseerimist, kunstlikku hübriidiseerimist, kloonimist ja ühesooliste liinide tootmist ei kasutata, välja arvatud käsitsi väljavajalimise puhul;

- ii) valitakse sobivad liinid;

- iii) sätestatakse sugukarja majandamise, tõuaretuse ja noorloomade tootmise tingimused konkreetsete liikide puhul;

2. Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed ja tingimused võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

- d) kalade ja vähkide söödaga seotud põhimõtted:
- i) loomi tuleb süüta söödaga, mis vastab looma toitainevajadustele tema arengu eri etappidel;
  - ii) süüda taimne osa pärineb mahepõllumajanduslikust tootmisest ja süüda veeloomadest valmistatud osa pärineb kalavarude säästvast kasutamisest;
  - iii) taimset päritolu mittemahepõllumajanduslike süüda-materjale, loomset ja mineraalset päritolu süüdama-terjale, süüdaliseid, teatavaid loomasöödana kasutatavaid tooteid ja abiaineid kasutatakse ainult juhul, kui nende kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises on lubatud artikli 16 alusel;
  - iv) kasvustimulaatoreid ja sünteetilisi aminohappeid ei kasutata;
- e) kahepoolmeliste karploomade ja muude liikide puhul, mida ei süüdata, vaid mis toituvad looduslikust planktonist:
- i) sellised filtrijad loomad rahuldavad kogu oma toitu-misvajaduse looduslikult, välja arvatud haudejaamades ja kasvualadel kasvatatavad noorloomad;
  - ii) neid kasvatatakse vees, mis vastab määruse (EÜ) nr 854/2004 II lisas määratletud A- või B-klassi aladele kehtestatud nõuetele;
  - iii) kasvukohad on direktiivi 2000/60/EÜ määratluse kohaselt ökoloogiliselt kvaliteetsed ja, olenevalt selle rakendamisest, direktiivi 2006/113/EÜ kohaldamis- alasse kuuluvate määratud veeladega võrdväärse kvaliteediga;
- f) haiguste ennetamise ja veterinaarraviga seotud põhimõtted:
- i) haiguste ennetamine põhineb loomade pidamisel sobiva kohalikulga saavutatavates optimaalsetes tingimustes, ettevõtte optimaalsel planeerimisel, hea- del kasvatus- ja majandamistavadel, sealhulgas ruu- mide regulaarsel puhastamisel ja desinfitseerimisel, kõrgekvaliteedilisel süüdal, asjakohasel loomkoormu- sel ning tõugude ja liinide valikul;
  - ii) haigusi ravitakse kohe nende ilmnemisel, et vältida loomade piinlemist. Vajaduse korral ja rangeid nõudeid järgides võib kasutada keemiliselt sünteetis- t allopäatilis veterinaarravimeid, sealhulgas antibiooti- kume, kui fütoteraapeutilised, homöopäatilisid ja muud tooted selleks ei sobi; eelkõige sätestatakse piiranguid seoses ravikuuri kestuse ja keeluaegadega;
  - iii) immunoloogiliste veterinaarravimite kasutamine on lubatud;
  - iv) ühenduse õigusaktide alusel ette nähtud inimeste ja loomade tervise kaitsega seotud ravi on lubatud;
  - g) tiikide, puuride, loomapidamishoonete ja rajatiste puhasta- miseks ja desinfitseerimiseks kasutatakse puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid ainult juhul, kui nende kasuta- mine mahepõllumajanduslikus tootmises on lubatud artik- li 16 alusel.
2. Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendami- seks vajalikud meetmed ja tingimused võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 16

Põllumajanduslikus tootmises kasutatavad tooted ja ained ning nende kasutamise lubamise kriteeriumid

1. Komisjon annab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras loa kasutada mahepõllumajanduslikus tootmises ning kannab piira- tud loetellu tooted ja ained, mida võib mahepõllumajanduses kasutada järgmistel eesmärkidel:

- a) taimekaitsevahenditena;
- b) väetiste ja mullaomaduste parandajatena;
- c) taimset päritolu mittemahepõllumajanduslike süüdama-terjalidena, loomset ja mineraalset päritolu süüdama-terjalidena ja teatavate loomasöödas kasutatavate ainetena;
- d) süüdaliseidena ja abiainetena;
- e) tiikide, puuride, loomapidamishoonete ja rajatiste puhasta- miseks ja desinfitseerimiseks kasutatavate toodetena;
- f) taimede tootmiseks kasutatavate hoonete ja rajatiste, sealhulgas põllumajandusettevõtte laoruumide puhastami- seks ja desinfitseerimiseks kasutatavate toodetena.

Piiratud loetelus sisalduvaid tooteid ja aineid võib kasutada ainult ulatuses, mis on asjaomaste liikmesriikide põllumajanduses üldiselt lubatud asjakohaste ühenduse sätete või ühenduse õigusaktidega kooskõlas olevate siseriiklike sätete alusel.

2. Lõikes 1 nimetatud toodete ja ainete kasutamise lubamisel lähtutakse II jaotises sätestatud eesmärkidest ja põhimõtetest ning järgmistest üld- ja erikriteeriumidest, mida hinnatakse tervikuna:

- a) nende kasutamine on vajalik säästvaks tootmiseks ja oluline kavandatud kasutuse seisukohalt;

- b) kõik tooted ja ained on taimset, loomset, mikroobset või mineraalset päritolu, välja arvatud juhul, kui sellist päritolu tooteid või aineid ei ole saada piisavas koguses või piisava kvaliteediga või kui alternatiivid puuduvad;
- c) lõike 1 punktis a osutatud toodete suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:
- nende kasutamine on oluline kahjulike organismide või konkreetse haiguse tõrjeks, mille jaoks ei ole muid bioloogilisi, füüsilisi või aretuslikke võimalusi või maaviljelustavasid või muid tõhusaid majandamistavast;
  - kui tooted ei ole taimset, loomselt, mikroobset või mineraalset päritolu ning ei ole identsed nende loodusliku vormiga, võib nende kasutamist lubada ainult juhul, kui nende kasutamistingimused välistavad igasuguse otsese kokkupuute taime söödavate osadega;
- d) lõike 1 punktis b osutatud toodete puhul on nende kasutamine oluline mullaviljakuse saavutamiseks või säilitamiseks, taimede konkreetsete toitainevajaduste rahuldamiseks või konkreetsetel mullaomaduste parandamise eesmärkidel;
- e) lõike 1 punktides c ja d osutatud toodete suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:
- need on vajalikud loomade tervise, heaolu ja elujõulisuse säilitamiseks ning selleks, et aidata tagada nõuetekohast söödavalikut, mis vastab asjaomaste liikide füsioloogilistele ja käitumisvajadustele, või kui kõnealuse sööda tootmine või säilitamine oleks selliste ainete kasutamiseta võimatu;
  - mineraalset päritolu sööt, mikroelemendid, vitamiinid või provitamiinid on looduslikku päritolu. Nimetatud ainete puudumisel võib anda loa kasutada mahepõllumajanduslikus tootmises keemiliselt täpselt määratletud analoogseid aineid.
3. a) Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras kehtestada tingimused ja piirangud seoses põllumajandustoodetega, mille puhul võib lõikes 1 nimetatud tooteid ja aineid kasutada, nende kasutusmeetodi, annuse, kasutamise ja põllumajandustoodetega kokkupuutumise ajalised piirangud ning vajaduse korral otsustab nimetatud toodete ja ainete kasutusest kõrvaldamise.
- b) Kui liikmesriik on seisukohal, et toode või aine tuleks kanda lõikes 1 osutatud loetelusse või sellest välja arvata, või et punktis a nimetatud kasutustingimusi tuleks muuta, siis tagab liikmesriik, et saadab komisjonile ja teistele liikmesriikidele ametliku dokumendi, milles esitab loetelusse kandmise, sellest välja arvamise või kasutustingimuste muutmise põhjendused.

Kasutustingimuste muutmise või loetelust väljaarvamise taotlused ning sellekohased otsused avaldatakse.

- c) Enne käesoleva määruse vastuvõtmist käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud eesmärkidega samadel eesmärkidel kasutatud toodete ja ainete kasutamine võib jätkuda ka pärast määruse vastuvõtmist. Igal juhul võib komisjon nimetatud tooted või ained kasutuselt kõrvaldada vastavalt artikli 37 lõikele 2.

4. Liikmesriigid võivad oma territooriumil reguleerida ka toodete ja ainete mahepõllumajanduses kasutamist eesmärkidel, mis erinevad lõikes 1 nimetatutest, tingimusel et nende kasutamine vastab II jaotise eesmärkidele ja põhimõtetele ja lõikes 2 sätestatud üld- ja erikriteeriumitele ning ei ole vastuolus ühenduse õigusega. Asjaomane liikmesriik teavitab sellistest siseriiklikest eeskirjadest teisi liikmesriike ja komisjoni.

5. Mahepõllumajanduses on lubatud kasutada tooteid ja aineid kategooriatest, mis ei ole hõlmatud lõigetega 1 ja 4, lähtudes II jaotises sätestatud eesmärkidest ja põhimõtetest ning käesoleva artikli üldkriteeriumitest.

Artikkel 17

Üleminek

1. Mahepõllumajanduslikku tootmist alustavate põllumajandusettevõtete suhtes kohaldatakse järgmisi eeskirju:

- üleminekuaj algab kõige varem ajast, kui ettevõtja on mahepõllumajandusliku tootmise alustamisest pädevatele asutustele teatanud ning esitanud oma ettevõtte kontrollsüsteemi kohaldamiseks vastavalt artikli 28 lõikele 1;
- üleminekuajal kohaldatakse kõiki käesoleva määrusega kehtestatud eeskirju;
- määratakse kindlaks konkreetsete taime- või loomaliikide kasvatuses suhtes kohaldatavad üleminekuajad;
- põllumajandusettevõttes, mis on osaliselt mahepõllumajandusliku tootmisega ja osaliselt mahepõllumajanduslikule tootmisele üleminev, eraldab ettevõtja mahepõllumajanduslikult toodetud tooted mahepõllumajanduslikule tootmisele ülemineku käigus toodetud toodetest ja peab loomi eraldi või kergesti eraldataval viisil ning registreerib nõutekohaselt eraldatuse tõestamiseks vajalikud andmed;
- eespool nimetatud üleminekuajaperioodi kindlaksmääramiseks võib arvesse võtta vahetult üleminekuaja algusele eelneva perioodi, kui teatavad tingimused kattuvad;
- punktis c nimetatud üleminekuaja jooksul toodetud loomi ja loomseid tooteid ei turustata toodete märgistamisel ja reklaamimisel kasutatava artiklites 23 ja 24 osutatud tähistusega.

2. Käesolevas artiklis sisalduvate eeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed ja tingimused ning eelkõige lõike 1 punktides c–f osutatud ajavahemikud määratletakse artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

3. PEATÜKK

Töödeldud sööda tootmine

Artikkel 18

Töödeldud sööda tootmise üldeeskirjad

1. Mahepõllumajandusliku töödeldud sööda tootmine hoitakse ajas ja ruumis eraldi muu töödeldud sööda tootmisest.

2. Mahepõllumajanduslikke või üleminekujärgus toodetud söödamaterjale ei kasutata mahepõllumajandusliku sööda koostises samal ajal muudel meetoditel toodetud samasuguste söödamaterjalidega.

3. Mahepõllumajanduslikus tootmises kasutatavaid või töödeldavaid söödamaterjale ei töödelda keemiliselt sünteetiselt orgaaniliste lahuste abil.

4. Ei kasutata aineid ja meetodeid, mis taastavad mahepõllumajandusliku sööda töötlemisel ja ladustamisel kaduma läinud omadusi, parandavad kõnealuste toodete töötlemisel esinenud hooletuse tagajärgi või võivad olla eksitavad toodete tegeliku laadi osas.

5. Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed ja tingimused võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

4. PEATÜKK

Töödeldud toidu tootmine

Artikkel 19

Töödeldud toidu tootmise üldeeskirjad

1. Mahepõllumajandusliku töödeldud toidu valmistamine hoitakse ajas ja ruumis eraldi muust toidust.

2. Mahepõllumajandusliku töödeldud toidu koostise suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:

- a) toote valmistamiseks kasutatakse peamiselt põllumajanduslikku päritolu koostisosi; tegemaks kindlaks, kas toode on valmistatud peamiselt põllumajanduslikku päritolu koostisosadest, ei võeta arvesse sellele lisatud vett ja keedusoola;
- b) lisandeid, abiaineid, lõhna- ja maitseaineid, mikroorganisme ja ensüüme sisaldavaid valmistisi, mineraale, mikroelemente, vitamiine ning aminohappeid ja teisi mikrotoitaineid kasutatakse toiduainetes konkreetsel toitumisasalasel eesmärgil ainult juhul, kui nende kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises on artikli 21 kohaselt lubatud;

c) muid kui mahepõllumajanduslikke põllumajanduslikke koostisosi võib kasutada ainult juhul, kui nende kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises on lubatud artikli 21 kohaselt või kui liikmesriik on andnud loa nende ajutiseks kasutamiseks;

d) mahepõllumajanduslik koostisosa ei või esineda koos sama koostisosaga, mis ei ole mahepõllumajanduslik või on üleminekujärgus mahepõllumajanduslikule tootmisele;

e) üleminekujärgus olevast põllumajandusettevõttest pärit taimedest toodetud toit sisaldab vaid üht põllumajanduslikku päritolu taimset koostisosa.

3. Ei kasutata aineid ja muid meetodeid, mis taastaksid mahepõllumajandusliku toidu töötlemisel ja ladustamisel kaduma läinud omadusi, parandaksid kõnealuste toodete töötlemisel esinenud hooletuse tagajärgi või võiksid olla eksitavad toodete tegeliku laadi osas.

Käesolevas artiklis sisalduvate tootmiseeskirjade rakendamiseks vajalikud meetmed ning eelkõige töötlemismeetodid ja liikmesriikide lõike 2 punktis c nimetatud ajutise kasutamise loa andmise tingimused võetakse vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 20

Mahepõllumajandusliku pärimi tootmise üldeeskirjad

1. Mahepõllumajandusliku pärimi tootmiseks kasutatakse ainult mahepõllumajanduslikult toodetud substraate. Muid tooteid ja aineid võib kasutada ainult juhul, kui nende kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises on artikli 21 kohaselt lubatud.

2. Mahepõllumajanduslik pärm ei või esineda mahepõllumajanduslikus toidus koos mittemahepõllumajandusliku pärmiga.

3. Üksikasjalikud tootmiseeskirjad võib sätestada artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 21

Teatavate toodete ja ainete töötlemisel kasutamise kriteeriumid

1. Artikli 19 lõike 2 punktides b ja c osutatud toodete ja ainete mahepõllumajanduslikus tootmises kasutamise loa andmisel ja nende lisamisel toodete ja ainete piiratud loetellusse lähtutakse II jaotises sätestatud eesmärkidest ja põhimõtetest ning järgmistest kriteeriumidest, mida hinnatakse tervikuna:

- i) käesoleva peatüki kohaselt kasutada lubatud alternatiivid puuduvad;

- ii) nimetatud toodete kasutamiset ei oleks võimalik toitu toota või säilitada või täita ühenduse õigusaktide alusel kehtestatud toitumisharjumusi.

Lisaks esinevad artikli 19 lõike 2 punktis b osutatud tooted ja ained looduslikult ning neid võib ainult mehhaaniliselt, füüsiliselt, bioloogiliselt, ensümaatilistelt või mikrobioloogiliselt töödelda, kui kõnealused tooted ja ained ei ole looduslikul kujul turul kättesaadavad piisavas koguses või piisava kvaliteediga.

2. Komisjon otsustab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud toodete ja ainete kasutamise lubamise ning nende lisamise piiratud loetelusse artikli 37 lõikes 2 osutatud korras ning kehtestab nende konkreetseid kasutustingimused ja -piirangud ning vajaduse korral kasutusest kõrvaldamise.

Kui liikmesriik on seisukohal, et toode või aine tuleks kanda lõikes 1 osutatud loetelusse või sellest välja arvata, või et kõnealuses lõikes nimetatud kasutustingimusi tuleks muuta, siis tagab liikmesriik, et saadab komisjonile ja teistele liikmesriikidele ametliku dokumendi, milles esitab loetelusse kandmise, sellest välja arvamise või kasutustingimuste muutmise põhjendused.

Kasutustingimuste muutmise või loetelust väljaarvamise taotlused ning sellekohased otsused avaldatakse.

Toodete ja ainete, mida on kasutatud enne käesoleva määruse vastuvõtmist ning mis kuuluvad artikli 19 lõike 2 punktide b ja c reguleerimisalasse, kasutamist võib jätkata ka pärast määruse vastuvõtmist. Igal juhul võib komisjon nimetatud tooted või ained kasutuselt kõrvaldada vastavalt artikli 37 lõikele 2.

5. PEATÜKK

Paindlikkus

Artikkel 22

Erandlikud tootmiseeskirjad

1. Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras ja vastavalt käesoleva artikli lõikega 2 ettenähtud tingimustele ning II jaotises esitatud eesmärkide ja põhimõtete kohaselt lubada erandeid 1.–4. peatükis sätestatud tootmiseeskirjadest.

2. Lõikes 1 osutatud erandeid vähendatakse miinimumini ja vajaduse korral piiratakse ajaliselt ning neid võib ette näha ainult järgmistel juhtudel:

- kui erandid on vajalikud mahepõllumajandusliku tootmise alustamiseks või jätkumise tagamiseks põllumajandusettevõtetes, mida mõjutavad kliimatilistest, geograafilistest või struktuurilistest tingimustest tulenevad piirangud;
- kui erandid on vajalikud juurdepääsu tagamiseks söödale, seemnetele ja vegetatiivsele paljundusmaterjalile, elusloomadele ning muudele põllumajanduslikele sisenditele, kui nimetatud sisendid ei ole turul kättesaadavad mahepõllumajanduslikul kujul;

- kui erandid on vajalikud juurdepääsu tagamiseks põllumajanduslikku päritolu koostisosadele, kui nimetatud koostisosad ei ole turul kättesaadavad mahepõllumajanduslikul kujul;

- kui erandid on vajalikud mahepõllumajandusliku loomakasvatuse korraldusega seotud eriprobleemide lahendamiseks;

- kui erandid on vajalikud seoses artikli 19 lõike 2 punktis b osutatud spetsiifiliste toodete ja ainete kasutamisega töötlemisel, et tagada hästi tuntud toidukaupade tootmine mahepõllumajanduslikul kujul;

- kui mahepõllumajandusliku tootmise jätkamise või taastatavuse võimaldamiseks pärast katastroofi on vaja rakendada ajutisi meetmeid;

- kui artikli 19 lõike 2 punktis b sätestatud lisandite ja muude ainete või artikli 16 lõike 1 punktis d sätestatud söödalisandite ja muude ainete kasutamine on vajalik, kuid sellised ained, mis ei ole toodetud GMOde abil, ei ole turul kättesaadavad;

- kui artikli 19 lõike 2 punktis b sätestatud lisandite ja muude ainete või artikli 16 lõike 1 punktis d sätestatud söödalisandite ja muude ainete kasutamine on nõutav ühenduse või liikmesriikide õigusaktide alusel.

3. Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras näha ette eritingimused lõikes 1 sätestatud erandite kohaldamiseks.

IV JAOTIS

MÄRGISTAMINE

Artikkel 23

Mahepõllumajandusliku tootmisega seotud mõistete kasutamine

1. Käesolevas määruses peetakse toodet mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile viitava märgistusega tooteks juhul, kui märgistamisel, reklaamimisel või äridokumentides kasutatakse kõnealuse toote, selle koostisosade või söödamaterjalide kirjeldamiseks mõisteid, millega antakse ostjale teada, et kõnealune toode, selle koostisosad või söödamaterjal on valmistatud vastavalt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele. Kogu ühenduses ja igas ühenduse keeles võib käesolevas määruses sätestatud või määruusest tulenevatele nõuetele vastava toote märgistamisel ning reklaamimisel kasutada eelkõige lisas loetletud mõisteid ning nende tuletisi või deminutiive nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.

Elusloomade või töötlemata põllumajandustoodete märgistamisel ja reklaamimisel võib kasutada mahepõllumajanduslikule tootmisviisile viitavaid mõisteid vaid siis, kui lisaks on ka kõnealuse toote kõik koostisosad toodetud vastavalt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele.

2. Lõikes 1 osutatud mõisteid ei kasutata kusagil ühenduses ega üheski ühenduse keeles selliste toodete märgistamiseks, reklaamimiseks ja neid puudutavates äridokumentides, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, välja arvatud juhul, kui neid ei kasutata toidus või söödas sisalduvate põllumajandustoodete kohta või kui neil puudub ilmne seos mahepõllumajandusliku tootmisega.

Lisaks sellele hoidutakse märgistamisel või reklaamimisel selliste mõistete (sealhulgas kaubamärkides kasutatavate mõistete) või meetodite kasutamisest, mis võiksid tarbijat või kasutajat eksitada, jättes neile mulje, et toode või selle koostisosad vastavad käesoleva määruse nõuetele.

3. Lõikes 1 osutatud mõisteid ei kasutata toote puhul, mille märgistuses või reklaamis tuleb viidata GMode sisaldusele, mis sisaldab GMOsid või mis on vastavalt ühenduse sätetele toodetud GModest.

4. Töödeldud toiduainete puhul võib lõikes 1 nimetatud mõisteid kasutada:

a) müüginimetuses, kui:

i) töödeldud toiduaine vastab artikli 19 nõuetele;

ii) mahepõllumajanduslikud koostisosad moodustavad vähemalt 95 % selle põllumajanduslikku päritolu koostisosade kaalust;

b) ainult koostisosade loetelus, kui toiduaine vastab artikli 19 lõike 1 ning artikli 19 lõike 2 punktide a, b ja d nõuetele;

c) koostisosade loetelus ja müüginimetusega samal väljal, kui:

i) põhiliseks koostisosaks on jahi- või kalastussaadus;

ii) toiduaine sisaldab muid põllumajanduslikku päritolu koostisosi, mis kõik on mahepõllumajanduslikud;

iii) toiduaine vastab artikli 19 lõike 1 ning artikli 19 lõike 2 punktide a, b ja d nõuetele.

Koostisosade loetelus näidatakse ära, millised koostisosad on mahepõllumajanduslikud.

Käesoleva lõike punktide b ja c kohaldamise korral võib mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile viidata üksnes seoses mahepõllumajanduslike koostisosadega ning koostisosade loetelus näidatakse ära mahepõllumajanduslike koostisosade koguprotsent põllumajanduslikku päritolu koostisosade üldkogusest.

Mõisted ja eelmises alalõigus osutatud protsentuaalne osakaal on sama värvi ja suurusega ning samasuguses kirjas kui muud koostisosade loetelus esitatud tähised.

5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada vastavus käesoleva artikliga.

6. Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras kohandada lisas esitatud mõistete loetelu.

Artikkel 24

Kohustuslikud tähised

1. Artikli 23 lõikes 1 osutatud mõistete kasutamisel:

a) märgitakse etiketile ka artikli 27 lõikes 10 osutatud koodnumber, mis on antud kontrolliasutusele või -organile, kes teostab kontrolli kõige viimase tootmis- või ettevalmistustoimingu teinud ettevõtja üle;

b) kasutatakse kinnispakendis toidu puhul pakendil ka artikli 25 lõikes 1 osutatud ühenduse logo;

c) ühenduse logo kasutamise korral märgitakse logoga samale väljale koht, kus toodeti põllumajanduslikud toorained, millest toode koosneb, kasutades selleks vastavalt sobivusele üht järgmistest kujudest:

— „ELi põllumajandus”, kui põllumajanduslik tooraine on toodetud ELis;

— „ELi-väline põllumajandus”, kui põllumajanduslik tooraine on toodetud kolmandates riikides;

— „ELi-sisene/-väline põllumajandus”, kui osa põllumajanduslikust toorainest on toodetud ühenduses ja osa kolmandas riigis.

Ülalnimetatud tähistuse „EL” või „ELi-väline” võib asendada või seda täiendada riigi nimetusega, kui kõik põllumajanduslikud toorained, millest toode koosneb, on toodetud kõnealuses riigis.

Ülalnimetatud tähistuse puhul võib arvestamata jätta koostisosade väikesed kogused, tingimusel et arvestamata jäetud koostisosade üldmass ei ületa 2 % põllumajanduslikku päritolu toorainete üldmassist.

Ülalnimetatud tähistus ei ole värvi, suuruse ega kirja poolest silmatorkavam kui toote müüginimetuses.

Artikli 25 lõikes 1 osutatud ühenduse logo ja esimeses lõigus osutatud tähistuse kasutamine kolmandatest riikidest imporditud toodete puhul on vabatahtlik. Kui etiketil esineb artikli 25 lõikes 1 osutatud ühenduse logo, kasutatakse etiketil ka esimeses lõigus osutatud tähistust.

2. Lõikes 1 osutatud tähised paigutatakse selgesti nähtavale kohale, nii et need oleksid kergesti märgatavad, selgesti loetavad ning neid ei oleks võimalik kustutada.

3. Komisjon kehtestab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras erikriteeriumid lõike 1 punktides a ja c osutatud tähistes esitusviisi, koostisosade ja suuruse kohta.

Artikkel 25

Mahepõllumajandusliku tootmise logod

1. Ühenduse mahepõllumajandusliku tootmise logo võib kasutada käesoleva määruse nõuetele vastavate toodete märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel

Ühenduse logo ei kasutata üleminekujärgus olevatest põllumajandusettevõtetest pärit toodete ja artikli 23 lõike 4 punktides b ja c osutatud toiduainete puhul.

2. Riiklikke või erasektori logosid võib kasutada käesoleva määruse nõuetele vastavate toodete märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel.

3. Komisjon kehtestab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras erikriteeriumid ühenduse logo esitusviisi, koostisosade, suuruse ja kujunduse kohta.

Artikkel 26

Märgistamisega seotud erinõuded

Komisjon kehtestab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras märgistamise ja selle koostisosade erinõuded, mida kohaldatakse:

- a) mahepõllumajanduslikule loomasöödale;
- b) üleminekujärgus olevatest põllumajandusettevõtetest pärit taimsetele toodetele;
- c) vegetatiivsele paljundusmaterjalile ja külviseemnele.

V JAOTIS

KONTROLL

Artikkel 27

Kontrollsüsteem

1. Liikmesriigid loovad kontrollsüsteemi ja määravad käesoleva määrusega ettenähtud kohustuste kontrollimise eest vastutavaks ühe või mitu pädevat asutust kooskõlas määrusega (EÜ) nr 882/2004.

2. Lisaks määruses (EÜ) nr 882/2004 sätestatud tingimustele sisaldab käesoleva määrusega loodud kontrollsüsteem vähemalt ettevaatus- ja kontrollimeetmete kohaldamist, mis komisjon võtab vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

3. Käesoleva määruse kontekstis määratakse kontrolli laad ja sagedus kindlaks käesolevas määruses sätestatud nõuete järgimise eiramise ja rikkumise ohu esinemise hindamise alusel. Igal juhul kontrollitakse kõigi ettevõtjate, välja arvatud vaid kinnispakis toodetega kauplevad hulgimüüjate ja artikli 28 lõikes 2 kirjeldatud lõpptarbijatele või -kasutajatele müüvate ettevõtjate puhul nõuetele vastavust vähemalt kord aastas.

4. Pädev asutus võib:

a) oma kontrollipädevuse ühele või mitmele muule kontrolliasutusele üle anda. Kontrolliasutused pakuvad piisavaid objektiivsuse ja erapooletuse tagatise ning nende käsutuses on kvalifitseeritud töötajad ja oma ülesannete täitmiseks vajalikud ressursid;

b) kontrolliülesanded ühele või mitmele kontrollorganile delegeerida. Sellisel juhul määrab liikmesriik kindlaks asutuse, mis vastutab kõnealuste organite kinnitamise ja järelevalve eest.

5. Pädev asutus võib delegeerida kontrolliülesanded konkreetsele organile ainult määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 5 lõikes 2 sätestatud tingimustel ning eelkõige kui on olemas:

a) ülesannete täpne kirjeldus, mida kontrollorgan võib täita, ja tingimused, mille kohaselt ta neid täita võib;

b) tõendid selle kohta, et:

i) kontrollorganil on talle delegeeritud ülesannete täitmiseks nõutavad oskused, varustus ja infrastruktuur;

ii) kontrollorganil on piisaval arvul sobiva kvalifikatsiooni ja kogemustega töötajaid ning

iii) kontrollorgan on talle delegeeritud ülesannete täitmisel erapooletu ning vaba igasugusest huvide konfliktist;

c) kontrollorgan on akrediteeritud Euroopa standardi EN 45011 või ISO juhendi 65 (toote sertifitseerimissüsteemidega tegelevate asutuste üldnõuded) Euroopa Liidu Teataja C-seerias avaldatud viimase versiooni kohaselt ja kinnitatud pädevate asutuste poolt;

d) kontrollorgan edastab läbiviidud kontrollide tulemused pädevale asutusele regulaarselt ja alati, kui pädev asutus seda nõuab. Kui kontrolli tulemused näitavad eeskirjade eiramist või viitavad eiramise tõenäosusele, teavitab kontrollorgan sellest viivitamata pädevat asutust;

e) delegeeriva pädeva asutuse ja kontrollorgani vaheline tõhus kooskõlastamine.

6. Lisaks lõike 5 sätetele võtab pädev asutus kontrollorgani kinnitamisel arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) kontrollorgani tavaline kontrollimenetlus koos üksik-asjaliku kirjeldusega kontrollimeetmetest ja ettevaatusabinõudest, mida kontrollorgan rakendab tema poolt kontrollitavate ettevõtjate suhtes;
- b) meetmed, mida kontrollorgan kavatses kohaldada eeskirjade eiramise ja/või rikkumise avastamise korral.

7. Pädevad asutused ei tohi kontrollorganitele delegeerida järgmisi ülesandeid:

- a) teiste kontrollorganite järelevalve ja auditeerimist;
- b) pädevust lubada artiklis 22 osutatud erandeid, välja arvatud juhul, kui see on ette nähtud komisjoni poolt vastavalt artikli 22 lõikele 3 sätestatud eritingimustega.

8. Vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 5 lõikele 3 korraldavad kontrolliülesandeid delegeerivad pädevad asutused vastavalt vajadusele kontrollorganite auditeerimist või kontrolli. Kui auditeerimise või kontrolli tulemusena selgub, et kõnealused organid ei suuda neile delegeeritud ülesandeid nõuetekohaselt täita, võib delegeeriv pädev asutus delegeerimise tühistada. Delegeerimine tühistatakse viivitamatult kui kontrollorgan ei rakenda asjakohaseid ja õigeaegseid parandusmeetmeid.

9. Lisaks lõike 8 sätetele pädev asutus:

- a) tagab kontrollorgani poolt teostatava kontrolli objektiivsuse ja sõltumatus;
- b) kinnitab kontrolli tõhusust;
- c) omab teavet kõigist avastatud eeskirjade eiramistest või rikkumistest ja kohaldatud parandusmeetmetest;
- d) tühistab kontrollorgani tegevusloa, kui kontrollorgan ei täida punktide a ja b nõudeid või ei vasta enam lõigetes 5 ja 6 osutatud kriteeriumidele või ei täida lõigetes 11, 12 ja 14 sätestatud nõudeid.

10. Liikmesriigid annavad igale lõikes 4 osutatud kontrolli teostavale kontrolliasutusele või kontrollorganile koodnumbri.

11. Kontrolliasutused ja kontrollorganid tagavad pädevatele asutustele juurdepääsu oma kontori- ja tööruumidesse ning igasuguse teabe või abi, mida pädevad asutused peavad vajalikuks oma käesoleva artikli kohaste kohustuste täitmiseks.

12. Kontrolliasutused ja kontrollorganid tagavad, et nende poolt kontrollitavate ettevõtjate suhtes kohaldatakse vähemalt lõikes 2 osutatud ettevaatusabinõusid ja kontrollimeetmeid.

13. Liikmesriigid tagavad, et loodud kontrollisüsteem võimaldab iga toote jälgitavust kõigil tootmis-, töötlemis- ja

turustamisetappidel vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 18, eelkõige tarbijatele tagatise andmiseks selle kohta, et mahepõllumajanduslikud tooted on toodetud kooskõlas käesoleva määruse nõuetega.

14. Kontrolliasutused ja kontrollorganid esitavad igal aastal hiljemalt 31. jaanuariks pädevatele asutustele nimekirja ettevõtjatest, keda nad eelmisel aastal 31. detsembri seisuga olid kontrollinud. Igal aastal esitatakse hiljemalt 31. märtsiks koondaruande möödunud aasta jooksul läbi viidud kontrollitoimingute kohta.

Artikkel 28

Kontrollisüsteemi järgimine

1. Iga ettevõtja, kes toodab, valmistab ette, ladustab või impordib kolmandatest riikidest tooteid artikli 1 lõike 2 mõistes või kes viib nimetatud tooteid turule, teeb enne toodete mahepõllumajanduslikena või mahepõllumajanduslikule tootmisele üleminekul olevatena turuleviimist järgmist:

- a) teavitab oma tegevusest selle liikmesriigi pädevaid asutusi, kus asjaomane tegevus toimub;
- b) lülitab oma ettevõtte artiklis 27 nimetatud kontrollisüsteemi.

Esimest lõiku kohaldatakse ka eksportijatele, kes ekspordivad käesolevas määruses sätestatud tootmiseeskirjade kohaselt toodetud tooteid.

Kui ettevõtja kasutab mõne tegevuse puhul kolmandast isikust alltöövõtjat, peab nimetatud ettevõtja sellegipoolest täitma punktides a ja b osutatud nõudeid ning alltöövõtuna teostatava tegevuse suhtes kohaldatakse kontrollisüsteemi.

2. Liikmesriikidel on õigus mitte kohaldada käesolevat artiklit ettevõtjate suhtes, kes müüvad tooteid otse lõpptarbijale või lõppkasutajale, tingimusel, et nad ei tooda, valmista ette ega ladusta teisiti kui ainult seoses müügipunktiga, või ei impordi asjaomaseid tooteid kolmandatest riikidest ega ole sellist tegevust kolmandast isikust alltöövõtjale üle andnud.

3. Liikmesriigid määravad ametiasutuse või kinnitavad organi selliste teatiste vastuvõtmiseks.

4. Liikmesriigid tagavad, et igal ettevõtjal, kelle tegevus on kooskõlas käesoleva määruse nõuetega ning kes maksab mõistlikku lõivu kontrollikulude katteks, on õigus kuuluda kontrollisüsteemi.

5. Kontrolliasutused ja kontrollorganid peavad nende kontrolli alla kuuluvate ettevõtjate kohta ajakohastatud registrit, mis sisaldab ettevõtjate nimesid ja aadresse. Kõnealune register tehakse huvitatud isikutele kättesaadavaks.

6. Komisjon võtab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras vastu rakendamiseeskirjad, milles esitatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavitamise ja kontrollsüsteemi lülitamise üksikasjalik kord, eelkõige seoses käesoleva artikli lõike 1 punktis a nimetatud teavitamises sisalduvate andmetega.

Artikkel 29

Tõendavad dokumendid

1. Artikli 27 lõikes 4 osutatud kontrolliasutused ja kontrollorganid väljastavad tõendavaid dokumente igale ettevõtjale, kelle tegevust nad on kontrollinud ja kes oma tegevusvaldkonnas vastab käesoleva määrusega sätestatud nõuetele. Tõendavad dokumendid võimaldavad kindlaks teha vähemalt ettevõtja ja toodete liigi või valiku ning dokumentide kehtivusaja.

2. Ettevõtja kontrollib oma tarnijate tõendavaid dokumente.

3. Lõikes 1 osutatud tõendavate dokumentide vorm koostatakse artikli 37 lõikes 2 osutatud korras ning võttes arvesse elektroonilise sertifitseerimise eeliseid.

Artikkel 30

Rikkumiste ja eeskirjade eiramise korral kasutatavad meetmed

1. Käesolevas määruses sätestatud nõuetest kinnipidamise eiramise korral tagab kontrolliasutus või kontrollorgan, et kogu asjaomasest nõuete eiramisest mõjutatud tootepartii puhul hoidutakse märgistamisel ja reklaamimisel viitest mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile, kui selline meede oleks vastavuses rikutud nõude olulisusega ning eirava tegevuse laadi ja konkreetsete asjaoludega.

Tõise või pikaajalise mõjuga rikkumiste korral keelab kontrolliasutus või kontrollorgan asjaomasel ettevõtjal märgistuses ja reklaamis mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile viitavate toodete turustamise ajavahemikuks, mis lepitakse kokku liikmesriigi pädeva asutusega.

2. Teave eeskirjade eiramise ja rikkumisuhtude kohta, mis mõjutavad toote mahepõllumajanduslikku seisundit, edastatakse viivitamata kontrollorganitele, kontrolliasutustele, pädevatele asutustele, asjaomastele liikmesriikidele ning vajadusel komisjonile.

Teavevahetuse tase sõltub ilmnenud eeskirjade eiramise või rikkumise tõsidusest ja ulatusest.

Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras kehtestada täpsed nõuded kõnealuse teavevahetuse vormi ja viisi kohta.

Artikkel 31

Teavevahetus

Pädevad asutused, kontrolliasutused ja kontrollorganid vahetavad enda korraldatud kontrollimisi käsitlevat asjakohast teavet teiste pädevate asutuste, kontrolliasutuste ja kontrollorganitega, kui esitatakse taotlus, mida õigustab vajadus tagada toote tootmine vastavuses käesoleva määrusega. Sellist teavet võivad nad vahetada ka omal algatusel.

VI JAOTIS

KAUBAVAHETUS KOLMANDATE RIIKIDEGA

Artikkel 32

Nõuetele vastavate toodete import

1. Kolmandast riigist imporditud toote võib viia ühenduse turule mahepõllumajanduslikuna, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) toode vastab käesoleva määruse II, III ja IV jaotise sätetele ning selle tootmist mõjutavatele rakenduseeskirjadele, mis on vastu võetud käesoleva määruse kohaselt;
- b) kõiki ettevõtjaid, sealhulgas eksportijaid on kontrollinud lõike 2 kohaselt tunnustatud kontrolliasutus või kontrollorgan;
- c) asjaomased ettevõtjad suudavad igal ajal esitada importijatele või riiklikele asutustele artiklis 29 osutatud tõendavad dokumendid, mille abil saab kindlaks määrata viimase toiminguteostanud ettevõtja ja kontrollida tema vastavust punktidele a ja b ning mille on väljastanud punktis b osutatud kontrolliasutus või kontrollorgan.

2. Komisjon tunnustab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud kontrolliasutusi ja kontrollorganeid, sealhulgas artiklis 27 osutatud kontrolliasutusi ja kontrollorganeid, kes on pädevad teostama kontrolli ja väljastama käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud tõendavaid dokumente kolmandates riikides, ning koostab nimetatud kontrolliasutuste ja kontrollorganite loetelu.

Kontrollorganid akrediteeritakse Euroopa standardi EN 45011 või ISO juhendi 65 (toote sertifitseerimissüsteemidega tegelevate asutuste üldnõuded) Euroopa Liidu Teataja C-seerias avaldatud viimase versiooni kohaselt. Akrediteerimisasutus viib regulaarselt läbi kontrollorganite tegevuse kohapealset hindamist, jälgimist ja mitmeaastast ümberhindamist.

Tunnustamisaotlusi läbi vaadates palub komisjon kontrolliasutustel või kontrollorganil esitada kõik vajalikud andmed. Komisjon võib samuti teha ekspertidele ülesandeks tutvuda

kohapeal tootmiseeskirjade ja asjaomase kontrolliasutuse või kontrollorgani poolt kolmandas riigis läbi viidud kontrollitegevusega.

Tunnustatud kontrolliasutused või kontrollorganid esitavad vastavalt kas akrediteerimisasutuse või pädeva asutuse koostatud hindamisaruanded nende tegevuse kohapealse hindamise, jälgimise ja mitmeaastase ümberhindamise kohta.

Kõnealuste hindamisaruannete põhjal tagab komisjon koos liikmesriikidega tunnustatud kontrolliasutuste ja kontrollorganite asjakohase järelevalve, vaadates korrapäraselt üle nende tunnustatuse. Järelevalve laad määratakse kindlaks käesoleva määruse sätete eiramise ja rikkumise esinemise ohu hindamise alusel.

Artikkel 33

Samaväärsete tagatistega toodete import

1. Kolmandast riigist imporditud toote võib viia ühenduse turule mahepõllumajanduslikuna ka juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) toode on toodetud vastavalt tootmiseeskirjadele, mis on samaväärsed III ja IV jaotises osutatud eeskirjadega;
- b) ettevõtjate suhtes on kohaldatud kontrollimeetmeid, mis on sama tõhusad kui V jaotises osutatud meetmed ning neid on kohaldatud alaliselt ja tõhusalt;
- c) kolmanda riigi ettevõtja on esitanud andmed oma tegevuse kohta kõigis tootmise, ettevalmistamise ja turustamise etappides lõike 2 kohaselt tunnustatud kontrollsüsteemile või lõike 3 kohaselt tunnustatud kontrolliasutusele või kontrollorganile;
- d) tootega on kaasas lõike 2 kohaselt tunnustatud kolmanda riigi pädevate asutuste, kontrolliasutuste või kontrollorganite või lõike 3 kohaselt tunnustatud kontrolliasutuse või kontrollorgani väljastatud kontrollsertifikaat, milles kinnitatakse, et toode vastab käesolevas lõikes sätestatud tingimustele.

Käesolevas lõikes osutatud sertifikaadi originaal on kaupadega kaasas kuni esimese kaubaajaani; seejärel peab importija hoidma sertifikaati pädevale asutusele või kontrollorganile esitamiseks vähemalt kaks aastat.

2. Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras tunnustada kolmandaid riike, kelle tootmissüsteem vastab põhimõtetele ja tootmiseeskirjadele, mis on samaväärsed II, III ja IV jaotises sätestatutega ja kelle kontrollimeetmed on sama tõhusad kui V jaotises sätestatud meetmed, ning koostab

kõnealuste riikide loetelu. Samaväärsuse hindamisel võetakse arvesse *Codex Alimentarius*'e suuniseid (CAC/GL 32).

Tunnustamisaotlusi läbi vaadates palub komisjon kolmandal riigil esitada kõik vajalikud andmed. Komisjon võib teha ekspertidele ülesandeks tutvuda kohapeal asjaomase kolmanda riigi tootmiseeskirjade ja kontrollimeetmetega.

Tunnustatud kolmandad riigid esitavad igal aastal hiljemalt 31. märtsiks komisjonile lühikese aastaaruande, mis käsitleb kõnealuses kolmandas riigis kehtestatud kontrollimeetmete rakendamist ja jõustamist.

Nimetatud aastaaruannetes sisalduva teabe põhjal tagab komisjon koos liikmesriikidega tunnustatud kolmandate riikide asjakohase järelevalve, vaadates korrapäraselt üle nende tunnustatuse. Järelevalve laad määratakse kindlaks käesoleva määruse sätete eiramise ja rikkumise esinemise ohu hindamise alusel.

3. Toodete puhul, mida ei ole imporditud artikli 32 kohaselt ja mida ei ole imporditud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt tunnustatud kolmandast riigist, võib komisjon artikli 37 lõikes 2 osutatud korras tunnustada kontrolliasutusi ja kontrollorganeid, sealhulgas artiklis 27 osutatud kontrolliasutusi ja kontrollorganeid, kes on pädevad teostama kontrollimisi ja väljastama sertifikaate kolmandates riikides lõike 1 kohaldamise eesmärgil, ning koostab kõnealuste kontrolliasutuste ja kontrollorganite loetelu. Samaväärsuse hindamisel võetakse arvesse *Codex Alimentarius*'e suuniseid (CAC/GL 32).

Komisjon vaatab läbi kõik kolmanda riigi kontrolliasutuse või kontrollorgani esitatud tunnustamisaotlused.

Tunnustamisaotlusi läbi vaadates palub komisjon kontrolliasutusel või kontrollorganil esitada kõik vajalikud andmed. Akrediteerimisasutus või vajadusel pädev asutus viib regulaarselt läbi kontrolliasutuse või kontrollorgani tegevuse kohapealset hindamist, jälgimist ja mitmeaastast ümberhindamist. Komisjon võib samuti teha ekspertidele ülesandeks tutvuda kohapeal tootmiseeskirjade ja asjaomase kontrolliasutuse või kontrollorgani poolt kolmandas riigis läbi viidud kontrollimeetmetega.

Tunnustatud kontrolliasutused või kontrollorganid esitavad vastavalt kas akrediteerimisasutuse või pädeva asutuse koostatud hindamisaruanded nende tegevuse kohapealse hindamise, jälgimise ja mitmeaastase ümberhindamise kohta.

Kõnealuste hindamisaruannete põhjal tagab komisjon koos liikmesriikidega tunnustatud kontrolliasutuste ja kontrollorganite asjakohase järelevalve, vaadates korrapäraselt üle nende tunnustatuse. Järelevalve laad määratakse kindlaks käesoleva määruse sätete eiramise ja rikkumise esinemise ohu hindamise alusel.

VII JAOTIS

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

LÕPP- JA ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 34

Mahepõllumajanduslike toodete vaba liikumine

1. Pädevad asutused, kontrolliasutused ja kontrollorganid ei tohi tootmismeetodi, märgistamise või kõnealuse meetodi esitlusviisiga seotud põhjendustele tuginedes keelata või piirata teise kontrolliasutuse või teises liikmesriigis paikneva kontrollorgani poolt kontrollitud mahepõllumajanduslike toodete turustamist, kui nimetatud tooted vastavad käesoleva määruse nõuetele. Eelkõige ei tohi kehtestada täiendavat kontrolli või rahalisi koormusi lisaks käesoleva määruse V jaotises ettenähtutele.

2. Liikmesriigid võivad kohaldada mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatuse suhtes oma territooriumil rangemaid eeskirju, kui kõnealused eeskirjad on kohaldatavad ka muule kui mahepõllumajanduslikule tootmisele ja on kooskõlas ühenduse õigusaktidega ning ei keela ega piira väljaspool asjaomase liikmesriigi territooriumi toodetud mahepõllumajanduslike toodete turustamist.

Artikkel 35

Teabe edastamine komisjonile

Liikmesriigid edastavad regulaarselt komisjonile järgmise teabe:

- a) pädevate asutuste nimed ja aadressid ning vajadusel nende koodnumbrid ja vastavusmärgid;
- b) kontrollorganite ja asutuste, nende koodnumbrite ja vajadusel nende vastavusmärkide loetelu. Komisjon avaldab regulaarselt kontrolliasutuste ja kontrollorganite loetelu.

Artikkel 36

Statistilised andmed

Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva määruse rakendamiseks ja järeelmeetmeteks vajalikud statistilised andmed. Nime- tatud statistilised andmed määratletakse ühenduse statistikaprogrammist lähtuvalt.

Artikkel 37

Mahepõllumajandusliku tootmise komitee

1. Komisjoni abistab mahepõllumajandusliku tootmise regula- tiivkomitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/ 468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Artikkel 38

Rakenduseeskirjad

Komisjon võtab artikli 37 lõikes 2 osutatud korras ja II jaotises sätestatud eesmärgi ja põhimõtteid järgides vastu käesoleva määruse kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad. Need sisaldavad eelkõige järgmist:

- a) üksikasjalikud eeskirjad III jaotises sätestatud tootmisees- kirjade kohta, eelkõige ettevõtjatele esitatavate erinõuete ja tingimuste osas;
- b) üksikasjalikud eeskirjad IV jaotises sätestatud märgistami- seeskirjade kohta;
- c) üksikasjalikud eeskirjad V jaotises kehtestatud kontrollsüs- teemi kohta, eelkõige minimaalsete kontrollinõuete, järele- valve ja auditeerimise, erasektori kontrollorganitele ülesannete delegeerimise erikriteeriumide ning nimetatud asutuste tunnustamise ja selle tühistamise kriteeriumide ning artiklis 29 osutatud tõendavate dokumentide osas;
- d) üksikasjalikud eeskirjad VI jaotises ettenähtud eeskirjade kohta kolmandatest riikidest pärineva impordi suhtes, eelkõige kriteeriumide ja menetluste osas, mida tuleb järgida kolmandate riikide ja kontrollorganite tunnustami- sel artiklite 32 ja 33 alusel, sealhulgas tunnustatud kolmandate riikide ja kontrollorganite nimekirja avalda- mine, ning artikli 33 lõike 1 punktis d osutatud sertifikaadi osas, võttes arvesse elektroonilise sertifitseerimise eelseid;
- e) üksikasjalikud eeskirjad artiklis 34 sätestatud mahepõllu- majanduslike toodete vaba liikumise ja artiklis 35 sätestatud komisjonile teabe edastamise kohta.

Artikkel 39

Määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EMÜ) nr 2092/91 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2009.
2. Viiteid määrusele (EMÜ) nr 2092/91 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 40

Üleminekumeetmed

Vajaduse korral võetakse määruks (EMÜ) nr 2092/91 kehtesta- tud eeskirjadelt käesoleva määruse eeskirjadele üleminekut hõlbustavad meetmed vastu artikli 37 lõikes 2 osutatud korras.

Artikkel 41

Aruanne nõukogule

1. Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2011 nõukogule aruande.

2. Aruandes antakse eelkõige ülevaade käesoleva määruse kohaldamisest saadud kogemustest ning kaalutakse eelkõige järgmisi küsimusi:

- a) käesoleva määruse reguleerimisala, eelkõige tootlustusettevõtete valmistatud mahepõllumajanduslik toit;
- b) GMOde kasutamise keelamine, sealhulgas GMOde abita toodetud toodete kättesaadavus, edasimüüja avaldus, konkreetsete lubatud piirmäärade otstarbekus ja nende mõju mahepõllumajandusele;
- c) siseturu ja kontrollsüsteemi toimimine, eelkõige selle hindamine, et kindlakskujunenud tavad ei tekitaks kõlvatut

konkurentsi ega takistusi mahepõllumajanduslike toodete tootmisele ja turustamisele.

3. Vajadusel lisab komisjon aruandele asjakohased ettepanekud.

Artikkel 42

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Kui teatavate loomaliikide, veetaimede ja mikrovetikate puhul ei ole kehtestatud üksikasjalikke tootmiseeskirju, siis kohaldatakse artiklis 23 ette nähtud märgistamiseeskirju ning V jaotises ettenähtud kontrollieeskirju. Üksikasjalike tootmiseeskirjade rakendamiseni kohaldatakse riigisiseseid eeskirju ning nende puudumise korral liikmesriikides heaks kiidetud või tunnustatud erasektori standardeid.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Luxembourg, 28. juuni 2007

Nõukogu nimel

eesistuja

S. GABRIEL

LISA

ARTIKLI 23 LÕIKES 1 OSUTATUD TERMINID

BG:	биологичен.
ES:	ecológico, biológico.
CS:	ekologické, biologické.
DA:	økologisk.
DE:	ökologisch, biologisch.
ET:	mahe, ökoloogiline.
EL:	βιολογικό.
EN:	organic.
FR:	biologique.
GA:	orgánach.
IT:	biologico.
LV:	bioloģisks, ekoloģisks.
LT:	ekologiškas.
LU:	biologesc.
HU:	ökológiai.
MT:	organiku.
NL:	biologisch.
PL:	ekologiczne.
PT:	biológico.
RO:	ecologic.
SK:	ekologické, biologické.
SL:	ekološki.
FI:	luonnonmukainen.
SV:	ekologisk.

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

NÕUKOGU JA KOMISJON

NÕUKOGU JA KOMISJONI OTSUS,

25. juuni 2007,

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel allkirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

(2007/502/EÜ, Euratom)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 170 koostöimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu esimese lausega,

Artikkel 1

1. Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingu koos lõppaktiga allkirjastamine kiidetakse Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse poolt heaks, eeldusel et leping sõlmitakse.

võttes arvesse Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 101 teist lõiku,

2. Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

Artikkel 2

ning arvestades järgmist:

1. Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud Euroopa Ühenduse nimel alla kirjutama lepingule ning lõppaktile, eeldusel et leping sõlmitakse.

2. Komisjoni presidendil on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel alla kirjutama lepingule ning lõppaktile, eeldusel et leping sõlmitakse.

(1) Komisjon on pidanud ühenduste nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö lepingu sõlmimise üle, millega nähakse samuti ette lepingu ajutine kohaldamine alates 1. jaanuarist 2007. Ajutine kohaldamine võimaldaks Šveitsi õigussubjektidel osaleda seitsmenda raamprogrammi esimestes projektikonkurssides.

Artikkel 3

(2) Leping parafeeriti 27. veebruaril 2007.

Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelist teadus- ja tehnoloogiakoostöö lepingut kohaldatakse ajutiselt.

(3) Leping tuleks alla kirjutada ja seda ajutiselt kohaldada kuni selle sõlmimiseks vajalike menetluste lõpuleviimiseni,

Artikkel 4

1. Komisjon esitab Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitees, mis on moodustatud Euroopa Ühenduste ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö raamlepingu ⁽¹⁾ artikli 10 kohaselt, ühenduste seisukoha lepingu artikli 2 lõike 1 kohaste otsuste kohta, kuivõrd saab Šveitsis kohaldada EÜ asutamislepingu artiklite 169 ja 171 põhjal juriidiliste struktuuride moodustamise eeskirju.

2. Komisjon esitab Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitees, mis on moodustatud Euroopa Ühenduste ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise teadus- ja tehnoloogiakoostöö raamlepingu artikli 10 kohaselt, ühenduste seisukoha lepingu artikli 6 lõigete 2 ja 3 kohaste otsuste kohta, millega määratakse kindlaks piirkonnad Šveitsis, mida võib toetada eriprogrammi

„Suutlikkus” tööprogrammis „Teadusuuringute potentsiaal” ette nähtud uurimistöö meetmetega.

Artikkel 5

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 25. juuni 2007

Nõukogu nimel

eesistuja

A. SCHAVAN

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ EÜT L 313, 22.11.1985, lk 6.

**Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi
Konföderatsiooni vaheline teadus- ja tehnikakoostöö leping**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU

Euroopa Ühenduse nimel

ning

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

(edaspidi „komisjon”)

Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel,

edaspidi ühiselt „ühendused”,

ühelt poolt

ning

ŠVEITSI LIIDUNÕUKOGU

Šveitsi Konföderatsiooni, edaspidi „Šveits”, nimel

teiselt poolt,

edaspidi „lepinguosalistes”,

ARVESTADES, et Šveitsi ja ühenduste vahelised lähedased suhted on lepinguosalistele kasulikud;

ARVESTADES teadus- ja tehnoloogiauuringute tähtsust ühenduste ja Šveitsi jaoks ning nende vastastikust huvi teha koostööd selles valdkonnas, et paremini kasutada ressursse ja vältida asjatut dubleerimist;

ARVESTADES, et Šveitsi ja ühendused teostavad uurimisprogramme ühist huvi pakkuvates valdkondades;

ARVESTADES, et ühendused ja Šveits on huvitatud nende programmide raames vastastikku kasuliku koostöö tegemisest;

ARVESTADES lepinguosalistes huvi selle vastu, et soodustada oma teadusüksuste vastastikust juurdepääsu ühelt poolt Šveitsi uuringutele ja tehnoloogiaarendusele ning teiselt poolt ühenduste uuringute ja tehnoloogiaarenduse raamprogrammidele;

ARVESTADES, et Euroopa Aatomienergiaühendus ja Šveits sõlmisid 1978. aastal koostöölepingu juhitava termotuumasünteesi ja plasmafüüsika valdkonnas (edaspidi „tuumasünteesi leping”);

ARVESTADES, et lepinguosalistes sõlmisid 8. jaanuaril 1986. aastal teadusliku ja tehnilise koostöö raamlepingu, mis jõustus 17. juulil 1987 (edaspidi „raamleping”);

ARVESTADES, et raamlepingu artikkel 6 sätestab, et raamlepingu sihiks olev koostöö toimub sellekohaste lepingute kaudu;

ARVESTADES, et 16. jaanuaril 2004 kirjutasid ühendused ja Šveits alla teadus- ja tehnikakoostöö lepingule, ⁽¹⁾ mida kohaldatai ajutiselt alates 1. jaanuarist 2004 ning mis jõustus 16. mail 2006;

⁽¹⁾ ELT L 32, 5.2.2004, lk 22.

ARVESTADES, et eespool nimetatud lepingu artikli 9 lõikes 2 on sätestatud lepingu uuendamine uuringute ja tehnoloogiaarenduse mitmeaastastes raamprogrammides osalemiseks vastastikku kokku lepitud tingimustel;

ARVESTADES, et Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogia arendamise ja tutvustamise seitsmes raamprogramm (2007–2013) (edaspidi „EÜ seitsmes raamprogramm”) võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1982/2006/EÜ ⁽¹⁾ ja määrusega (EÜ) nr 1906/2006 ⁽²⁾ ning nõukogu otsustega nr 2006/971/EÜ ⁽³⁾, 2006/972/EÜ ⁽⁴⁾, 2006/973/EÜ ⁽⁵⁾, 2006/974/EÜ ⁽⁶⁾ ja 2006/975/EÜ ⁽⁷⁾ ning Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) tuumaenergiaalase teadus- ja koolitustegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2011), mis samuti aitab kaasa Euroopa teadusruumi loomisele, võeti vastu nõukogu otsusega nr 2006/970/Euratom, ⁽⁸⁾ nõukogu määrusega (Euratom) nr 1908/2006 ⁽⁹⁾ ja nõukogu otsustega nr 2006/976/Euratom ⁽¹⁰⁾ ja 2006/977/Euratom ⁽¹¹⁾ (edaspidi „EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogramm”);

ARVESTADES, et käesolev leping ja selle alusel toimuv tegevus ei piira ühenduste asutamislepingute sätteid ega mõjuta liikmesriikide õigust arendada Šveitsiga kahepoolseid suhteid teaduse, tehnoloogia ning uurimis- ja arendustegevuse valdkonnas ning sõlmida vajaduse korral sellekohaseid lepinguid,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Sisu

1. Käesolevas lepingus sätestatakse tingimused ja menetlus, mille kohaselt Šveits osaleb EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogrammide kogu rakendamises, ilma et see piiraks tuumasünteesi lepingu tingimusi.

õigusvõime ja õigus omada enda nimel mis tahes õigusi ja kohustusi. Mõiste hõlmab muu hulgas ülikooli, teadusorganisatsioone, tööstusettevõtteid, sealhulgas väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid, ning üksikisikuid.

Artikkel 2

Šveitsis asutatud õigussubjektid võivad osaleda EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogrammide kõikides programmides.

Koostöövormid

Koostöövormid võivad olla järgmised.

2. Šveitsi õigussubjektid võivad osaleda ühenduste Teadusuuringute Ühiskeskuse tegevuses, kuivõrd see osalemine pole hõlmatud lõikega 1.

3. Ühendustes asutatud õigussubjektid, sh Teadusuuringute Ühiskeskus, võivad osaleda Šveitsi uurimisprogrammides ja/või projektides, mille teemad on samaväärsed EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogrammide programmidega.

1. Šveitsi õigussubjektide osalemine kõikides EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogrammide alusel vastu võetud eriprogrammides vastavalt tingimustele, mis on sätestatud ettevõtjate, teaduskeskuste ja ülikoolide Euroopa Ühenduse teadusuuringutes, tehnoloogia arendamises ja tutvustamises ning Euroopa Aatomienergiaühenduse teadus- ja koolitustegevuses osalemise eeskirjades.

4. Käesoleva lepingu kohaldamisel tähendab õigussubjekt füüsilist isikut või juriidilist isikut, kes on asutatud tegevuskoha riikliku õiguse või ühenduse õiguse kohaselt, kellel on iseseisev

Kui ühendus võtab vastu sätteid Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 169 ja 171 rakendamiseks, lubatakse Šveitsil osaleda nende sätete alusel moodustatud

⁽¹⁾ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 391, 30.12.2006, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 86. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 30.

⁽⁴⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 243. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 81.

⁽⁵⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 270. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 91.

⁽⁶⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 299. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 101.

⁽⁷⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 368. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 126.

⁽⁸⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 60. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 21.

⁽⁹⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 1. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 4.

⁽¹⁰⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 404. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 139.

⁽¹¹⁾ ELT L 400, 30.12.2006, lk 434. Parandatud väljaandes ELT L 54, 22.2.2007, lk 149.

juriidilistes struktuurides vastavalt eeskirjadele, mis võetakse vastu nende juriidiliste struktuuride moodustamiseks, ja tingimusel, et neid eeskirju saab kohaldada Šveitsis. Otsuse nende eeskirjade kohaldatavuse kohta Šveitsis teeb Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitee.

Šveitsis asutatud õigussubjektid võivad osaleda Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklitel 169 ja 171 põhinevates kaudsetes meetmetes.

2. Šveitsi rahaline panus EÜ ja Euratomi seitsmendale raamprogrammide rakendamiseks vastu võetud programmide eelarvetesse on määratletud artikli 5 lõikes 2.

3. Ühenduste õigussubjektide osalemine Šveitsi uurimisprogrammides ja/või liidunõukogu otsustatud projektides nende teemade raames, mis on samaväärsed EÜ ja Euratomi seitsmendale raamprogrammide omadega, vastavalt asjakohastes Šveitsi eeskirjades sätestatud tingimustele ja konkreetsele lepingule projekti partnerite ja vastava Šveitsi programmi juhtkonna vahel. Ühenduste õigussubjektid, kes osalevad Šveitsi uurimisprogrammides ja/või projektides, katavad ise oma kulud, sealhulgas oma suhtelise osa projektide üld- ja halduskuludest.

4. Lisaks EÜ ja Euratomi seitsmendale raamprogrammide ning Šveitsi programmide ja/või projektide rakendamist käsitleva teabe ja dokumentatsiooni õigeaegsele vahetamisele võib lepinguosaliste-vaheline koostöö toimuda alljärgnevates vormides:

- a) vahetatakse regulaarselt arvamusi Šveitsi ja ühenduste teaduspoliitika suundade ja prioriteetide ning kavade kohta;
- b) arutatakse koostööväljavaateid ja arenguvõimalusi;
- c) vahetatakse õigeaegselt teavet Šveitsi ja ühenduste uurimisprogrammide ja projektide rakendamise ning vastavalt käesolevale lepingule teostatud tööde tulemuste kohta;
- d) korraldatakse ühisnõupidamisi;
- e) korraldatakse teadustöötajate, inseneride ja tehnikute külastusi ja vahetust;
- f) arendatakse korrapärast ja ka pärast projekti lõppu jätkuvat suhtlemist Šveitsi ja ühenduste programmi- ja projektijuhtide vahel;
- g) asjatundjad osalevad seminaridel, sümposiumidel ja töörühmades.

Artikkel 3

Kohandamine

Koostööd võib lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel igal ajal kohandada ja edasi arendada.

Artikkel 4

Intellektuaalomandiga seotud õigused ja kohustused

1. Kui A lisast ja kohaldatavast õigusest ei tulene teisiti, on Šveitsi õigussubjektidel, kes osalevad ühenduse teadusprogrammides, sellisest osalemisest tuleneva teabe ja intellektuaalomandi omandilise kuuluvuse, kasutamise ja levitamise suhtes samasugused õigused ja kohustused kui ühenduste õigussubjektidel. Käesolevat sätet ei kohaldata selliste projektide tulemuste suhtes, mida alustati enne käesoleva lepingu ajutist kohaldamist.

2. Kui A lisast ja kohaldatavast õigusest ei tulene teisiti, on ühenduste õigussubjektidel, kes vastavalt artikli 2 lõikele 3 osalevad Šveitsi uurimisprogrammides ja/või projektides, sellisest osalemisest tuleneva teabe ja intellektuaalomandi omandilise kuuluvuse, kasutamise ja levitamise suhtes samasugused õigused ja kohustused kui Šveitsi õigussubjektidel, kes osalevad kõnealustes programmides ja/või projektides.

Artikkel 5

Finantssätted

1. Ühenduste poolt enne käesoleva lepingu ajutist kohaldamist EÜ ja Euratomi seitsmendale raamprogrammide alusel võetud kohustused ja ka vastavalt neile kohustustele sooritatud maksed ei too Šveitsi jaoks kaasa rahalise panuse tegemise kohustust. Šveitsi rahaline panus seoses EÜ ja Euratomi seitsmendates raamprogrammides osalemisega kinnitatakse võrdeliselt ja lisaks summale, mis on igal aastal Euroopa ühenduste üldeelarves määratud kohustuste assigneeringutena selleks, et täita komisjoni rahalised kohustused, mis tulenevad käesoleva lepinguga hõlmatud programmide ja tegevuste teostamiseks, juhtimiseks ja toimumiseks vajalikust tööst.

2. Šveitsi rahalise panuse suuruse EÜ ja Euratomi seitsmendale raamprogrammidesse (v.a tuumasünteesi programm) määrava suhtarvu saamiseks leitakse turuhindades arvatud Šveitsi sisemajanduse kogutoodangu suhe Euroopa Liidu liikmesriikide turuhindades arvatud sisemajanduse kogutoodangu summasse. Šveitsi toetus tuumasünteesi programmile arvutatakse ka edaspidi vastavalt sellekohasele lepingule. Kõnealused suhtarvud

arvutatakse Eurostati viimaste statistiliste andmete põhjal, mis on Euroopa Liidu sama aasta üldeelarve esialgse projekti avaldamise ajal kättesaadavad.

3. Šveitsi rahalist panust käsitlevad eeskirjad on sätestatud B lisas.

Artikkel 6

Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitee

1. Vastavalt raamlepingule asutatud Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitee ülesandeks on jälgida ja hinnata käesoleva lepingu täitmist ja tagada, et see toimuks nõuete kohaselt. Kõigi käesoleva lepingu rakendamise või tõlgendamise seotud probleemidega pööratakse kõnealuse komitee poole.

2. Komitee võib Šveitsi palvel määrata kindlaks piirkonnad Šveitsis, mille puhul on täidetud nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 ⁽¹⁾ artikli 5 lõikes 1 esitatud kriteeriumid ja mida seega võib toetada programmi „Suutlikkus” tööprogrammis „Teadusuuringute potentsiaal” ette nähtud uurimistöö meetmetega.

3. Komitee võib otsustada muuta C lisas sisalduvaid viiteid ühenduse õigusaktidele.

Artikkel 7

Osalemine

1. Ilma et see piiraks artikli 4 sätete kohaldamist, on EÜ ja Euratomi seitsmendates raamprogrammides osalevatel Šveitsi õigussubjektidel samasugused lepingulised õigused ja kohustused kui ühenduste õigussubjektidel.

2. Šveitsi õigussubjektide puhul kohaldatakse ettepanekute esitamise ja hindamise ning ühenduse programmide alusel toetuslepingute ja lepingute määramise ja sõlmimise suhtes samu tingimusi, mida kohaldatakse samade programmide alusel ühenduste õigussubjektidega sõlmivate toetuslepingute ja lepingute puhul.

3. Šveitsi õigussubjektid võivad saada laene, millega Euroopa Investeerimispank toetab EÜ seitsmenda raamprogrammi teaduslike eesmärkide saavutamist.

4. Hindajate või kohtunike valimisel ühenduse teadus- ja tehnoloogiaarenduse programmide täitmiseks võetakse kaalumisele sobiv arv Šveitsi eksperte, arvestades seda, kas neil on vajalikud oskused ja teadmised neile antavate ülesannete täitmiseks.

5. Ilma et see piiraks artikli 1 lõike 3, artikli 2 lõike 3 ja artikli 4 lõike 2 sätete, olemasolevate eeskirjade ja töökorra

⁽¹⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 25.

kohaldamist, võivad ühenduste õigussubjektid osaleda artikli 2 lõikes 3 osutatud Šveitsi uurimisprogrammide programmides ja/või projektides võrdsetel tingimustel Šveitsi partneritega. Šveitsi ametiasutused võivad ühe või mitme ühenduste õigussubjekti projektis osalemise tingimuseks seada vähemalt ühe Šveitsi õigussubjekti osalemise.

Artikkel 8

Inimeste liikumine

Lepinguosalised tagavad kooskõlas kehtivate eeskirjade ja lepingutega piiratud arvu käesoleva lepinguga hõlmatud tegevustes osalevate teadlaste Šveitsi ja ühendustesse sisenemise ning seal viibimise, kuivõrd see on möödapääsmatu kõnealuse tegevuse edukaks teostamiseks.

Artikkel 9

Muutmine ja edasine koostöö

1. Kui ühendused muudavad või pikendavad oma uurimisprogramme, siis võidakse käesolevat lepingut vastastikku kokku lepitud tingimustel muuta või pikendada. Lepinguosalised vahetavad teavet ja arvamusi kõigi selliste muudatuste või pikendamiste kohta, samuti vahetatakse teavet kõigis küsimustes, mis otseselt või kaudselt mõjutavad koostööd Šveitsiga EÜ ja Euratomi seitsmendate raamprogrammidega hõlmatud valdkondades. Šveitsile teatatakse muudetud või pikendatud programmide täpne sisu kahe nädala jooksul alates nende vastuvõtmisest ühenduste poolt. Uurimisprogrammide sellise muutmise või pikendamise korral võib Šveits käesoleva lepingu lõpetada kuuekuulise etteteatamisega. Lepinguosalised teatavad kõigist käesoleva lepingu lõpetamise või pikendamise kavatsustest kolme kuu jooksul pärast ühenduste otsuse vastuvõtmist.

2. Kui ühendused võtavad vastu uued mitmeaastased uuringute ja tehnoloogiaarenduse raamprogrammid, siis võidakse käesolevat lepingut lepinguosaliste poolt vastastikku kokku lepitud tingimustel pikendada või muuta. Lepinguosalised vahetavad teavet ja arvamusi selliste programmide ettevalmistamise kohta või muu poolelioleva või tulevase uurimistegevuse kohta Šveitsi ja ühenduste teadusuuringute komitee kaudu.

Artikkel 10

Suhe muudesse rahvusvahelistesse lepingutesse

1. Käesoleva lepingu sätteid kohaldatakse ilma, et see piiraks ühele lepinguosalisele siduvate muude rahvusvaheliste lepingutega antud eeliseid, mis on ette nähtud ainult kõnealuse lepinguosalise õigussubjektidele.

2. EÜ seitsmenda raamprogrammiga assotsieerunud muus riigis (assotsieerunud riigis) asutatud õigussubjektil on käesoleva lepingu alusel samasugused õigused ja kohustused kui liikmesriigis asutatud õigussubjektil tingimusel, et assotsieerunud riik, milles õigussubjekt on asutatud, on nõustunud andma Šveitsi õigussubjektidele samasugused õigused ja kohustused.

Artikkel 11

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt territooriumidel, millel kohaldatakse ühenduste asutamislepinguid, ja vastavalt kõnealustes lepingutes sätestatud tingimustele, ning teiselt poolt Šveitsi territooriumil.

Artikkel 12

Lisad

A, B ja C lisa moodustavad käesoleva lepingu lahutamatu osa.

Artikkel 13

Muutmine ja lõpetamine

1. Käesolevat lepingut kohaldatakse EÜ ja Euratomi seitsmendate raamprogrammide kestuse jooksul.
2. Käesolevat lepingut võib muuta ainult kirjalikult mõlema lepinguosalise nõusolekul. Muudatuste jõustumise menetlus on sama mis käesoleva lepingu suhtes kohaldatav menetlus.
3. Kumbki lepinguosaline võib kuuekuulise kirjaliku etteteatamisega käesoleva lepingu igal ajal lõpetada.
4. Käesoleva lepingu lõpetamise ja/või tähtaja möödumise ajal pooleli olevaid projekte ja tegevust jätkatakse kuni nende

lõpuleviimiseni käesolevas lepingus sätestatud tingimustel. Lepinguosalised lepivad vastastikku kokku kõigi muude käesoleva lepingu lõpetamise tagajärgede suhtes.

Artikkel 14

Jõustumine ja ajutine kohaldamine

1. Lepinguosalised ratifitseerivad või kiidavad heaks käesoleva lepingu sõlmimise vastavalt oma kehtivatele eeskirjadele. Käesolev leping jõustub päeval, mil lepinguosalised teatavad selleks vajalike menetluste lõpuleviimisest. Seda kohaldatakse ajutiselt alates 1. jaanuarist 2007.

2. Juhuks, kui üks lepinguosaline teatab teisele, et ta lepingut ei sõlmi, lepatakse käesolevaga kokku järgnevas:

- ühendused tagastavad Šveitsile viimase poolt kooskõlas artikli 2 lõikega 2 makstud toetuse Euroopa Liidu üldeelarvesse;
- siiski arvatakse eespool nimetatud tagastatavast summast maha ühenduste poolt eraldatud summad Šveitsi juriidiliste isikute osalemiseks kaudsetes meetmetes, sh artikli 2 lõikes 1 sätestatud eraldised;
- projektid ja tegevused, mida on alustatud ajutise kohaldamise ajal ja mis eespool nimetatud teate ajal kestavad, jätkuvad kuni nende lõpetamiseni käesolevas lepingus sätestatud tingimustel.

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed.

Съставено в Люксембург на двадесет и пети юни две хиляди и седма година.

Hecho en Luxemburgo, el veinticinco de junio de dos mil siete.

V Lucemburku dne dvacátého pátého června dva tisíce sedm.

Udfærdiget i Luxembourg den femogtyvende juni to tusind og syv.

Geschehen zu Luxemburg am fünfundzwanzigsten Juni zweitausendsieben.

Kahe tuhande seitsmenda aasta juunikuu kahekümne viiendal päeval Luxembourgis.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι πέντε Ιουνίου δύο χιλιάδες επτά.

Done at Luxembourg, on the twenty-fifth day of June in the year two thousand and seven.

Fait à Luxembourg, le vingt-cinq juin deux mille sept.

Fatto a Lussemburgo, addì venticinque giugno duemilasette.

Luksemburgā, divtūkstoš septītā gada divdesmit piektajā jūnijā.

Priimta du tūkstančiai septintųjų metų birželio dvidešimt penktą dieną Liuksemburge.

Kelt Luxembourgban, a kettőezer-hetedik év június havának huszonötödik napján.

Magħmul fil-Lussemburgu, fil-hamsa u ghoxrin jum ta' Ġunju tas-sena elfejn u sebgha.

Gedaan te Luxemburg, de vijfentwintigste juni tweeduizend zeven.

Sporządzono w Luksemburgu dnia dwudziestego piątego czerwca roku dwa tysiące siódmego.

Feito no Luxemburgo, em vinte e cinco de Junho de dois mil e sete.

Adoptat la Luxemburg, douăzeci și cinci iunie două mii șapte.

V Luxemburgu dňa dvadsiateho plateho júna dvetisícšedem.

V Luxembourggu, petindvajsetega junija leta dva tisoč sedem.

Tehty Luxemburgissa kahdentenakymmenentenäviidentenä päivänä kesäkuuta vuonna kaksi-tuhattaseitsemän.

Som skedde i Luxemburg den tjugofemte juni tjugohundrasju.

За Европейската общност
 Por la Comunidad Europea
 Za Evropské společenství
 For Det Europæiske Fællesskab
 Für die Europäische Gemeinschaft
 Euroopa Ühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
 For the European Community
 Pour la Communauté européenne
 Per la Comunità europea
 Eiropas Kopienas vārdā
 Europos bendrijos vardu
 Az Európai Közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea
 Voor de Europese Gemeenschap
 W imieniu Wspólnoty Europejskiej
 Pela Comunidade Europeia
 Pentru Comunitatea Europeană
 Za Európske spoločenstvo
 Za Evropsko skupnost
 Euroopan yhteisön puolesta
 För Europeiska gemenskapen

За Европейската общност за атомна енергия
 Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
 Za Evropské společenství pro atomovou energii
 For Det Europæiske Atomenergifællesskab
 Für die Europäische Atomgemeinschaft
 Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
 For the European Atomic Energy Community
 Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
 Per la Comunità europea dell'energia atomica
 Eiropas Atomenerģijas kopienas vārdā
 Europos atominės energijos bendrijos vardu
 Az Európai Atomenergia-közösség részéről
 Ghall-Komunità Ewropea ta' l-Energija Atomika
 W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
 Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
 Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
 Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
 Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
 Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
 Euroopan atominieneryayhteisön puolesta
 För Europeiska atomenergigemenskapen

За Конфедерация Швейцария
 Por la confederación Suiza
 Za Švýcarskou konfederaci
 For Det Schweiziske Forbund
 Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
 Šveitsi Konföderatsiooni nimel
 Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
 For the Swiss Confederation
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera
 Šveices Konfederācijas vārdā
 Šveicarijos Konfederacijos vardu
 A Svájci Államszövetség részéről
 Ghall-Konfederazzjoni Żvizzera
 Voor de Zwitserse Bondsstaat
 W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
 Pela Confederação Suíça
 Pentru Confederația Elvețiană
 Za Švajčiarsku konfederáciu
 Za Švicarsko konfederacijo
 Sveitsin valaliiton puolesta
 På Schweiziska edsförbundets vägnar

A LISA

INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSTE JAGAMISE PÕHIMÕTTED

I. Reguleerimisala

Käesolevas lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid: „intellektuaalomand” – Stockholmis 14. juulil 1967 sõlmitud Ülemaailmse Intellektuaalomandi Organisatsiooni asutamise konventsiooni artiklis 2 määratletud intellektuaalomand;

„teadmised” – tulemused, sealhulgas teave, olenemata sellest, kas neid saab kaitsta, samuti autoriõigused või kõnealuse teabega seotud õigused, mis tulenevad patendi, tööstusnäidise, sordiaretuse või neid täiendava kaitse tunnistuse väljaandmise taotlustest või väljaandmisest või muust samalaadsest kaitsest.

II. Lepinguosaliste õigussubjektide intellektuaalomandi õigused

1. Kumbki lepinguosaline tagab, et käesoleva lepingu kohases tegevuses osaleva teise lepinguosalise õigussubjektide intellektuaalomandi õigused ja osalemisest tulenevad või sellega seotud õigused ja kohustused on kooskõlas lepinguosaliste suhtes kohaldatavate asjakohaste rahvusvaheliste konventsioonidega, kaasa arvatud TRIPS-leping (Maailma Kaubandusorganisatsiooni hallatav intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide leping), Berni konventsioon (1971. aasta Pariisi akt) ja Pariisi konventsioon (1967. aasta Stockholmi akt).
2. Šveitsi õigussubjektidel, kes osalevad EÜ ja Euratomi seitsmenda raamprogrammide kaudsetes meetmetes, on kooskõlas punktiga 1 vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2321/2002,⁽¹⁾ muudetud määrusega (EÜ) nr 1906/2006, nõukogu määruses (Euratom) nr 2322/2002,⁽²⁾ muudetud nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (Euratom) nr 1908/2006, ja Euroopa Ühendusega sõlmitud toetuslepingus ja/või lepingus sätestatud tingimustele intellektuaalomandiga seotud õigused ja kohustused. Kui Šveits osaleb EÜ seitsmenda raamprogrammi kaudsetes meetmetes, mida rakendatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 169 ja 171 kohaselt, on Šveitsil intellektuaalomandiga seoses samasugused õigused ja kohustused kui asjaomastes meetmetes osalevatel liikmesriikidel, nagu on esitatud asjaomastes sätetes.
3. Šveitsi uurimisprogrammides ja/või projektides osalevatel ühenduse õigussubjektidel on, kooskõlas punktiga 1 intellektuaalomandiga seoses samasugused õigused ja kohustused kui kõnealustes programmides või projektides osalevatel Šveitsi õigussubjektidel.

III. Lepinguosaliste intellektuaalomandi õigused

1. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, kohaldatakse teadmiste suhtes, mille lepinguosalised on loonud käesoleva lepingu artikli 2 lõike 4 kohase tegevuse käigus, järgmisi eeskirju:
  - a) teadmised loonud lepinguosaline on kõnealuste teadmiste omanik. Kui lepinguosaliste osa teadmisi loonud tegevuses ei ole võimalik kindlaks määrata, kuuluvad need teadmised neile ühiselt;
  - b) lepinguosaline, kelle omandis asjakohased teadmised on, võimaldab teisel lepinguosalisel neid teadmisi kasutada käesoleva lepingu artikli 2 lõikes 4 nimetatud tegevuses. Teadmiste kasutamise õigused antakse ilma kasutustasuta.
2. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, kohaldatakse lepinguosaliste teaduskirjanduse suhtes järgmisi eeskirju:
  - a) kui lepinguosaline avaldab käesoleva lepingu kohasest tegevusest tulenevaid teaduslikke ja tehnilisi andmeid, teavet ja tulemusi ajakirjade, artiklite, aruannete või raamatutena, sealhulgas audiovisuaalsete teostena ja tarkvara kujul, on teisel lepinguosalisel õigus saada ülemaailmne, tühistamatu ja kasutustasuta lihtlitsents selliste teoste tõlkimiseks, kohandamiseks, edastamiseks ja avalikuks levitamiseks;

⁽¹⁾ EÜT L 355, 30.12.2002, lk 23.

⁽²⁾ EÜT L 355, 30.12.2002, lk 35.

- b) kõigile autoriõigusega kaitstavaid andmeid ja teavet sisaldavatele eksemplaridele, mida levitatakse avalikult ja mis on koostatud käesoleva jao alusel, märgitakse teose autori või autorite nimi või nimed, välja arvatud juhul, kui autor on selgesõnaliselt keelanud oma nime nimetada. Samuti on eksemplaridel selgelt näha märges lepinguosaliste koostööpanuse kohta.
3. Kui lepinguosalisel ei ole kokku leppinud teisiti, kohaldatakse lepinguosaliste avaldamata teabe suhtes järgmisi eeskirju:
- a) teisele lepinguosalisele käesoleva lepingu kohase tegevusega seotud teabe edastamisel määrab kumbki lepinguosaline kindlaks teabe, mille avaldamist ta ei soovi;
- b) teabe vastu võtnud lepinguosaline võib omal vastutusel edastada avaldamata teavet oma alluvuses olevatele asutustele või isikutele käesoleva lepingu rakendamisega seotud konkreetsetel eesmärkidel;
- c) avaldamata teavet andnud lepinguosalise eelneval kirjalikul nõusolekul võib teabe saanud lepinguosaline levitada sellist teavet laiemalt, kui oleks muidu lubatud alapunktiga b. Lepinguosalisel on lubatud teha koostööd, et arendada välja menetlus laialdasemat levitamist võimaldava eelneva kirjaliku nõusoleku küsimiseks ja saamiseks, ning kumbki lepinguosaline annab selle nõusoleku sellises ulatuses, mida lubavad tema riigi poliitika, eeskirjad ja seadused;
- d) käesoleva lepingu alusel lepinguosaliste esindajate korraldatud seminaridel või muudel kohtumistel esitatud dokumenteerimata avaldamata või muud konfidentsiaalset teavet või töötajate töölevõtmisest, teadusrajatiste kasutamisest või kaudsetest meetmetest tulenevat teavet käsitletakse konfidentsiaalse teabena tingimusel, et sellise avaldamata või muu konfidentsiaalse või piiratud levikuga teabe vastuvõtjat on enne teabe andmist teavitatud antava teabe konfidentsiaalsusest vastavalt alapunktile a;
- e) kumbki lepinguosaline püüab tagada, et talle alapunktide a ja d kohaselt teatavaks saanud avaldamata teabe suhtes kohaldatakse nimetatud punktides sätestatud järelevalvet. Kui ühele lepinguosalistest saab teatavaks, et ta ei suuda kindlasti või tõenäoliselt täita alapunktide a ja d sätteid levitamisest hoidumise kohta, teatab ta sellest viivitamata teisele lepinguosalisele. Seejärel konsulteerivad lepinguosaliselised teineteisega asjakohaste meetmete võtmiseks.
-

B LISA

KÄESOLEVA LEPINGU ARTIKLIS 5 OSUTATUD ŠVEITSI RAHALIST PANUST KÄSITLEVAD EESKIRJAD**I. Rahalise panuse suuruse määramine**

1. Komisjon edastab Šveitsile koos asjakohase taustamaterjaliga niipea kui võimalik ja hiljemalt iga aasta 1. septembril:
  - a) Euroopa Liidu üldeelarve esialgse projekti kulude kalkulatsioonis mõlemale raamprogrammile määratud kulukohustuste assigneeringute summad;
  - b) esialgse eelarveprojekti kohase osamaksu arvestusliku suuruse, mis vastab Šveitsi osalusele mõlemas raamprogrammis. Hõlbustamaks sisemisi eelarvestamise menetlusi, väljastavad komisjoni teenistused siiski vastavad esialgsed arvud hiljemalt iga aasta 31. mail.
2. Niipea kui üldeelarve on lõplikult vastu võetud, teatab komisjon Šveitsile kulude kalkulatsioonis sisalduvad eespool nimetatud summad, mis vastavad Šveitsi osalusele.

II. Maksmise kord

1. Hiljemalt iga eelarveaasta juunis ja novembris esitab komisjon Šveitsile rahastamisnõude, mis vastab käesoleva lepingu kohasele Šveitsi panusele. Kummagi rahastamisnõudega nähakse ette vastavalt kuue kaheteistkümnendiku maksmine Šveitsi panusest mitte hiljem kui 30 päeva pärast asjaomase rahastamisnõude kättesaamist. Mõlema raamprogrammi viimasel aastal tasutakse siiski kogu Šveitsi panusesumma hiljemalt 30 päeva pärast rahastamisnõude kättesaamist.
2. Šveitsi rahaline panus väljendatakse ja makstakse eurodes.
3. Šveits tasub oma käesoleva lepingu kohase osamaksu punktis 1 esitatud ajakava kohaselt. Maksega viivitamisel tuleb maksta viivist, mille määr on võrdne ühe kuu Euroopa pankadevahelise rahaturu noteeritud euro intressiga (EURIBOR), nii nagu see on avaldatud Telerate'i süsteemi leheküljel 248. Intressimäärale lisandub 1,5 protsendipunkti iga viivitatud kuu kohta. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivituse kestuse ulatuses. Viivist tuleb siiski maksta üksnes juhul, kui makse tasutakse rohkem kui 30 päeva pärast punktis 1 osutatud maksetähtaega.
4. Reisikulud, mida Šveitsi esindajad ja eksperdid kannavad teaduskomiteede töös osalemiseks ning mõlemas raamprogrammis osalejad nende rakendamiseks, hüvitab komisjon samadel alustel ja samas korras, mida praegu kohaldatakse ühenduste liikmesriikide esindajate ja ekspertide suhtes.

III. Rakendamise tingimused

1. Käesoleva lepingu artikli 5 kohane Šveitsi rahaline panus mõlemasse raamprogrammi jääb asjakohasel eelarveaastal tavaliselt muutumatuks.
2. Iga eelarveaasta (n) kontode sulgemise ajal täpsustab komisjon tulude ja kulude aruande koostamise raames Šveitsi osalusega seotud kontosid, võttes arvesse muudatusi, mis on eelarveaasta jooksul toimunud ülekannete, maksete tühistamiste, üleviimiste, või lisa- ja paranduseelarvete tagajärjel.

Selliseid täpsustusi tehakse aasta $n + 1$ esimese makse tegemise ajal. Viimane selline täpsustus tehakse siiski hiljemalt juulis, neljandal aastal pärast mõlema raamprogrammi lõppu. Šveitsi maksed kantakse Euroopa ühenduste programmidesse eelarvelaekumistena, mis märgitakse Euroopa Liidu üldeelarve tulude kalkulatsiooni asjakohastes rubriikidesse.

IV. Teave

1. Hiljemalt iga eelarveaasta ($n + 1$) 31. mail koostatakse ja esitatakse Šveitsile teadmiseks mõlema raamprogrammi assigneeringute aruanne eelnenud eelarveaasta (n) kohta komisjoni tulude ja kulude aruande vormis.
  2. Komisjon edastab Šveitsile kogu muu üldise finantsteabe, mis on seotud mõlema raamprogrammi rakendamisega ja mis tehakse kättesaadavaks liikmesriikidele.
-

C LISA

FINANTSKONTROLL KÄESOLEVA LEPINGUGA HÕLMATUD ÜHENDUSE PROGRAMMIDES OSALEVATE ŠVEITSI ISIKUTE ÜLE**I. Otsesuhtlus**

Komisjon suhtleb otse EÜ ja Euratomi seitsmendates raamprogrammides osalevate Šveitsis registreeritud juriidiliste isikute ja nende alltöövõtjatega. Nad võivad esitada otse komisjonile kogu asjakohase teabe ja dokumentatsiooni, mida nad peavad esitama käesolevas lepingus osutatud juriidiliste dokumentide ja viimaste rakendamiseks sõlmitud toetuslepingute ja lepingute alusel.

II. Auditeerimine

1. Vastavalt nõukogu määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002,⁽¹⁾ muudetud nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006,⁽²⁾ ja komisjoni määrusele (EÜ, Euratom) nr 2342/2002,⁽³⁾ muudetud 7. augusti 2006. aasta määrusega (EÜ, Euratom) 1248/2006,⁽⁴⁾ ning muudele käesolevas lepingus osutatud eeskirjadele võib Šveitsis registreeritud programmis osalejatega sõlmitavates toetuslepingutes ja lepingutes ette näha teaduslikke, finants-, tehnoloogilisi või muid auditeid, mida komisjoni esindajad või muud komisjoni volitatud isikud võivad teostada osalejate või nende alltöövõtjate tegutsemiskohas igal ajal.
2. Komisjoni esindajatele või muudele komisjoni volitatud isikutele tagatakse auditite teostamiseks vajalik juurdepääs tegevuskohtadele, objektidele ja dokumentidele ning kogu vajalikule teabele, sh elektroonilisel kujul olevale teabele. Selline juurdepääsuõigus peab olema selgesõnaliselt sätestatud käesolevas lepingus osutatud juriidiliste dokumentide rakendamiseks sõlmitavates toetuslepingutes ja lepingutes.
3. Euroopa Kontrollikojal on samad õigused kui komisjonil.
4. Vastavalt kõnealustes toetuslepingutes ja lepingutes sätestatud tingimustele võidakse auditeid läbi viia pärast EÜ ja Euratomi seitsmendate raamprogrammide või käesoleva lepingu lõppemist.
5. Šveitsi territooriumil läbiviidavast auditist teavitatakse eelnevalt Šveitsi föderaalset finantskontrolli. Selline teatamine ei ole auditite teostamise õiguslikuks eeltingimuseks.

III. Kohapealne kontroll

1. Käesoleva lepingu raames on komisjonil (OLAF) õigus teostada Šveitsi territooriumil kohapealset kontrolli ja inspekteerimist vastavalt nõukogu määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96⁽⁵⁾ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1073/1999⁽⁶⁾ esitatud tingimustele ja korrale.
2. Kohapealne kontroll ja inspekteerimine valmistatakse ette ja viiakse läbi komisjoni poolt tihedas koostöös Šveitsi föderaalse finantskontrolli või muu pädeva Šveitsi asutusega, mille on määranud Šveitsi föderaalne finantskontroll, kellele teatatakse piisavalt varakult kontrollide ja inspekteerimiste objekt, eesmärk ja õiguslik alus, nii et nad saaksid anda kogu vajalikku abi. Seda silmas pidades võivad pädevate Šveitsi asutuste ametnikud osaleda kohapealses kontrollis ja inspekteerimises.
3. Kui asjaomased Šveitsi asutused soovivad, võivad kohapealse kontrolli ja ülevaatuse läbi viia komisjon ja kõnealused asutused ühiselt.
4. Kui EÜ ja Euratomi seitsmendates raamprogrammides osalejad takistavad kohapealset kontrolli või inspekteerimist, siis Šveitsi asutused, tegutsedes kooskõlas oma riigi õigusnormidega, annavad komisjoni inspektoritele sellist abi, mis võimaldab viimastel täita oma kohustusi seoses kohapealse kontrolli või inspekteerimisega.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 390, 30.12.2006, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 357, 31.12.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 227, 19.8.2006, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽⁶⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

5. Komisjon edastab võimalikult kiiresti Šveitsi föderaalsetele finantskontrollile kõik asjaolud või kahtlused eeskirjade eiramise kohta, millest ta on kohapealse kontrolli või ülevaatuse käigus teada saanud. Igal juhul on komisjon kohustatud eespool nimetatud asutust teavitama selliste kontrollimiste ja inspekteerimiste tulemustest.

IV. Teave ja konsultatsioonid

1. Käesoleva lisa asjakohaseks rakendamiseks vahetavad pädevad Šveitsi ja ühenduse asutused regulaarselt teavet ning peavad konsultatsioone, kui üks lepinguosaline seda nõuab.
2. Šveitsi pädevad asutused teatavad komisjonile viivitamata igast asjaolust või kahtlusest, millest nad on teada saanud seoses käesolevas lepingus osutatud juriidiliste dokumentide rakendamiseks sõlmitud lepingutoetuste või lepingute sõlmimisel või kohaldamisel tehtud rikkumistega.

V. Konfidentsiaalsus

Käesolevast lisast tuleneva mis tahes vormis edastatud või saadud teabe suhtes kehtib ametisadaluse hoidmise kohustus ja sellele laieneb kaitse, mis on Šveitsi õiguse kohaselt ette nähtud samalaadsele teabele ning sisaldub ühenduse ametiasutuste suhtes kohaldatavates vastavates sätetes. Seda teavet võib edastada ainult sellistele isikutele ühenduse ametiasutustes, liikmesriikides või Šveitsis, kelle ülesanded seda nõuavad, samuti ei tohi seda teavet kasutada muul eesmärgil kui lepinguosaliste finantshuvide tõhusaks kaitsmiseks.

VI. Haldusmeetmed ja trahvid

Ilma et see piiraks Šveitsi kriminaalõiguse kohaldamist, võib komisjon rakendada haldusmeetmeid ja trahve, mis on ette nähtud määrustes (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, ja (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1248/2006, ning nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määruses (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta ⁽¹⁾.

VII. Sissenõudmine ja täitmine

EÜ seitsmenda raamprogrammi alusel käesoleva lepingu reguleerimisalas tehtud komisjoni otsused, millega seatakse rahalised kohustused subjektidele, v.a riigid, kuuluvad Šveitsis täitmisele. Täitekorraldus antakse välja ning selle suhtes ei kohaldata muud kontrolli, kui et Šveitsi valitsuse määratud asutused peavad selle autentsust kinnitama. Šveitsi valitsus teavitab komisjoni oma määratud asutustest. Täitmine toimub kooskõlas Šveitsis kehtiva menetlusega. Täitmisotsuse õiguspärasuse üle on õigus otsustada Euroopa Ühenduste Kohtul. Samadel tingimustel täidetakse Euroopa Ühenduste Kohtu otsused, mis on tehtud EÜ ja Euratomi seitsmendate raamprogrammide alusel sõlmitud lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel.

⁽¹⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

LÕPPAKT

Täievolilised esindajad, kes esindavad

EUROOPA ÜHENDUST

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI,

olles kohtunud kahe tuhande seitsmenda aasta juuniku kahekümne viiendal päeval Luxembourgis, et kirjutada alla ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni teadus- ja tehnoloogiakoostöö leping, võtsid vastu järgmise ühisdeklaratsiooni, mis on lisatud käesolevale lõppaktile:

lepingupoolte ühisdeklaratsioon tiheda dialoogi arendamise kohta EÜ asutamislepingu artiklite 169 ja 171 rakendamiseks loodavate uute struktuuride alal.

Seejuures võtsid nad teadmiseks järgmised deklaratsioonid, mis on lisatud käesolevale lõppaktile:

nõukogu deklaratsioon Šveitsi osalemise kohta komiteedes;

ühenduste deklaratsioon ELi teadlaste kohtlemise kohta Šveitsis käesoleva lepingu alusel.

Lepingupoolte ühisdeklaratsioon tiheda dialoogi arendamise kohta EÜ asutamislepingu artiklite 169 ja 171 rakendamiseks loodavate uute struktuuride alal

Lepinguosalised deklareerivad, et käesoleva lepingu artikli 2 lõike 1 nõuetekohase rakendamise tagamiseks teavitatakse Šveitsi Konföderatsiooni aegsasti ja vajalikul viisil ettevalmistustöödest EÜ asutamislepingu artiklite 169 ja 171 kohaste struktuuride moodustamiseks, mis rakendatakse seitsmendate raamprogrammide alusel.

Nõukogu deklaratsioon Šveitsi osalemise kohta komiteedes

Nõukogu nõustub, et Šveitsi esindajad võivad, kuivõrd arutatavad küsimused on nendega seotud, viibida vaatlejatena järgmiste organite koosolekutel:

- kõik EÜ ja Euratomi seitsmendate raamprogrammide kohaselt moodustatud komiteed, kaasa arvatud teadus- ja tehnikauuringute komitee (CREST);
- Teadusuuringute Ühiskeskuse juhatajate nõukogu.

Šveitsi esindajad ei viibi nende komiteede hääletamise juures.

Ühenduste deklaratsioon ELi teadlaste kohtlemise kohta Šveitsis käesoleva lepingu alusel

Ühendused eeldavad, et Euroopa Liidu iga liikmesriigi kodanikele antavate elamislubade arvu kõrgeima piirmäära rakendamisel ei võta Šveits selle kõrgeima piirmäära arvutamisel arvesse osalevatele teadlastele välja antud elamislubasid. Ühendused eeldavad ka, et projektides osalevatele ja Teadusuuringute Ühiskeskuses töötavatele teadlastele laienevad võrdselt Euratomi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud juhitava termotuumasünteesi ja plasmafüüsika alase koostöölepingu (EÜT L 242/1, 4.9.1978) artikli 12 lõike 3 sätted.

Šveitsi valitsuse deklaratsioon

Šveitsi valitsus arvestab, et ühenduste deklaratsioon ELi teadlaste kohtlemise kohta Šveitsis käesoleva lepingu alusel ei piira lepinguosaliste õigusi ega kohustusi, mis tulenevad käesolevast lepingust ja Šveitsi seadustest.
